

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, április 6.

Mai számunk több közleményei:

Veszerelők: Hadügyi reform s ipari fejlődés.
Közönyös társadalom.
A transzváli háború.
A walesi herceg elleni merénylet.
Polónyi, a liberális.
Detektív a vádlottak padján.
Ozmán pasa meghalt.
Raab ezredorvos rehabilitálása.
Szédelgés pénzhamisító géppel.
Odry Lehel távozása.
Aradi diákok Párisban.
Tárcsa: A bundás báró. Irta: Irányi Dezső.
Regény-Csarnok: Egy titkos rendőr kalandjai. Irta: Conan Doyle.

Hadügyi reform s ipari fejlődés.

Arad, április 5.

Ha csak felületesen tekintjük át a kettős címet, csodálkozunk, hogy miképpen lehet a kettőt összehozni; pedig, mélyebbre nézve, a dolog könnyen megérthető.

Ha és a mennyiben a közös hadsereget s vele karöltve a nemzet: a honvédséget fejleszteni, reformálni akarják az illetékes körök — s az bizonyára nem cserélnek anyagi áldozatot követel — kétségtelen, hogy nemcsak rekompenzáció okából, de az észszerűség folytán is, mely a hazai ipar fellendüléséből fakadó erőforrást ismeri s méltatja, a két kérdés csaknem elválaszthatlan egymástól.

A legutóbbi időben sokat lehetett hallani, hogy a közöshadseregben a katonaság számát tetemesen fölemelik. Az osz-

trák állapotok rendkívüli zürzavara azonban nem kedvez a nagyobb reformoknak; elég bajjal jár, hogy a Magyarországgal kötött gazdasági kiegyezést is rendezhesék. Bécsi hírek szerint a felség és a közös hadügyminiszterium kénytelen volt lemondani arról, hogy ebben az évben vagy a jövő év első felében a két állam törvényhozása elé vitesse a javaslatot az ujonczlétszám fölemeléséről s a kétszáz milliós szervezeti költségről. A terv most az, hogy mindazt a reformot, a mit a véderőtörvény ujjaalakítása nélkül, pusztán a delegáció határozatainak a kinyerésével meglehet csinálni: azt megcsinálják. Ez jobbára tisztán pénzkérdés lesz.

Az osztrák miniszterelnök nyilvánosságra jutott nyilatkozataiból azt a benyomást nyertük, hogy a tervezett reformnak a létszám emelésre vonatkozó része talán egészen hosszú időre elmarad, mert nem tartják lehetőnek, hogy az ötven százalékkal megszorodó létszám mellett a legénység abban az eddigieknél jóval nagyobb kiképzésben legyen részesíthető, a melyet a katonának a dél-afrikai háború tanulságaként meg kell adni. Az európai hatalmaságok szép csöndben mindazt bevezetik hadseregeikbe, a mik a győzelmet egyik vagy másik részen elősegítették. Nagyon megfontolandónak tartják tehát hadügyi vezetésünkben — mondják a hírek, — hogy a hadsereg számszerinti fejlesztése helyett a belső harcoképességet és fölszerelést fejlesszék. A monarchiának úgy is

inkább csak a védelemre kell berendezkednie. Így nem lehetetlen, hogy a magyar honvédelmi miniszter már egy év múlva benyújtja azt a törvényjavaslatot, melyet a magyar közvélemény már régen vár: a honvédség ellátását tüzéséggel.

A legelemibb közgazdasági fölfogás is könnyen belátja, hogy a nagyobb fogyasztás fokozott termelést követel meg, s ez természetszerűleg a hazai iparnak fogjává válni.

Annál nagyobb megnyugvással regisztráljuk ipari fejlődésünknek további emelkedésével biztató ezen újabb kilátást, mert reméljük, hogy a kereskedelemügyi kormányzat az iparfejlesztésre vonatkozó öntudatos akciójába czélszerűen lesz beillesztve. M—d.

POLITIKAI HIREK.

Széchenyi Gyula gróf az ujonnan kinevezett Ó Felsője személye körüli miszter ma délelőtt tette le az esküt Ó Felsője kezeibe Széll Kálmán miniszterelnök jelenlétében és Andrássy Aladár gróf m. kir. főkamarszmester közreműködése mellett. Az eskümentát Barkassy miniszteri tanácsos olvastat fel. Az eskületétel után Ó Felsője Széchenyi gróftól kihallgatáson fogadta.

Ugyancsak a délelőtt folyamán Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter is megjelentek magánkihallgatáson Ó Felsőjénél.

Széll Kálmán miniszterelnök, azután Goluchowski gróf közös külügyminiszter értekezett, míg Lukács pénzügyminiszter osztrák kollegájával, a közös költ-

TÁRCZA.

A bundás báró.*

Irta: Irányi Dezső.

Leacsapta a dér a téli tarlót, fünek, virágnak alatta lett holtá; zörgő falevelet hamvas köd puhit meg, zuzmára csipi meg a gyenge hajtást, őszi hideg eső megveri a cserépház födelét, zimankós szél kergeti a mezőn a kőbor katángkórót s üzi, viszi, hajtja a bolond ördög-szekeret meg sem áll, csak amott a kapufőlnél.

Eppen odacsapta a vaskilincshez. Banga Adám ur kapufélfáján pedig nagyon erős a zár, hiába csimpeszkedik rá a katáng, hogy senki se férjen hozzá. Benőtte azt már bodorodó szőlő-inda is de el is, száradt róla, senki sem szakítá le. Nem jár ki azon a kis ajtón senki — azóta. Az pedig régen volt. Annak, aki ott járt ki, minden utja piros rózsává vált, minden fűszál piros rózsát termett annak a nyomában — a Szél Klári lábnyomában. Azóta is benővi ezt az utat a fű, de nem terem piros rózsát, mert nem érzi a Szél Klári lábnyomát.

Banga Adám ur egyedül ül a karosszékben az ablak előtt. Bodorodó füstje pipájának ott karikázik a légben, Banga Adám ur nagy

öröme. Nagyon szereti a röpke füstfelhőket, hisz ezek az ő igaz, meghitt barátai.

Kinek mondaná el gondolatait, ha nem a füstfelhőknek? Pedig a füst csak füst, bodorodik, karikázik a levegőben, hallgatja a Banga Adám ur meséjét, s egyszerre oda van, szétröppen a légben s vele együtt a mese is. De mégse úgy.

Banga Adám ur legalább nem hiszi. Nem azért ütközik ki barna hajából itt-ott a deres is, hogy ne volna meg neki a maga gondolata. — Szegény ember, nagyon is meg van a maga gondos észjárása. Mikor már harapni való a füst a szobában, Banga ur szépen kinyitogatja az ablakokat s ki ereszti a szürke felleget. S úgy elnézi, hogy belevegyl az a nedves őszi párába, hogy viszi aztán a bugó szél tova neki a laposnak, vagy fel az égbe. Azt is tudja, hogy mi képződik odafenn. Csepegős eső, vagy pihés hó. Az a füstfelhő terhes az ő gondolataitól. Künn aztán megoszlik a ködléggel, fölmeleg az égbe. Oda az égbe. Hadd tudják meg ott, mit érez ő, mi fáj neki. Azok a fellegek pedig elbeszélnek azt odafenn. S miért esnek le aztán esőcseppek vagy hó alakjában? Mert az ő panaszaihoz ott fönn több is járult, ott fenn nem maradhatott, le kellett esnie. Le is esik aztán a hűvös eső a kerek földre. Hadd essék. Ezek az esőcseppek az ő panaszos könyei, és még valakié. Talán a Szél Klárié? Ha pedig ezüstszínű pelyhek hullanak alá s kavarnak a légben, azok is az ő panaszos fellegekből származtak. Hadd nordja a szél a ha-

vat, kavargojon a levegőben, majd bevonja az a szürkés tarlót, száraz galyat, hegyet-völgyet. Fák sudarain elmondják, hogy ki panaszoja őket ideleinn. Persze, hát mit is beszélne mást a hópihe? A sudaras fa pedig háladatos. Megtartja a mesebeli rege történetét és elmondja tavaszkor, nyárban a rügynek, a bimbónak, csacsogó madárnak, madár dalba fogja, erdőn, mezőn énekl, átadja a szélnek, majd a szél eldalolja az egész határon, ahol pedig mindenütt csak azt a feleletet hallja, hogy — tudjuk, tudjuk. Ki ne tudná a bundás bárónak, Banga Adám urnak történetét?

Szegény Banga Adám. Es csakugyan azt hiszi, hogy ez így történik. Így is kell lenni, mert másképp hogy tudhatná meg az egész világ? Pedig nem tudja mindenki. Hisz nagyon szűk a bundás báró kis világa. Kerüli az embereket, ezek meg kerülik őt. Hanem azért beszélnek róla meséket, sokat. Rájár a falu szája, azért is nevezték el bundás bárónak. Pók Evi, a falu szája, sok mindent beszél róla. Minden héten tud ő új történetet a bundás báróról. Azért nem látni soha, mert rengeteg sok kincsét ott őrzi a faluvégi nagy házban.

Hat szoba van teli arannyal, másik hat meg ezüsttel. Kánya Danitól tudja, aki patkoló kovácsa a szomszéd helységnek, de egyuttal lódoctor is, és évi fizetést huz ilyen minőségben a bundás bárótól. Kánya Dani pedig tudja, mert ő ott belső ember s neki is csak jó áron mondta meg egy — uram bocsá' — csók árán.

* A napokban elhunyt író hátrahagyott műveléből.

ségelőírányzatról a közös miniszteri értekezlet előtt szokásos megbeszélést folytatta.

A közös miniszteri értekezlet délután 3 órakor volt. A delegációs előterjesztések végleges megállapítása céljából Ó Felsége elnöklete alatt tartandó közös minisztertanács holnap délelőttre van tervbe véve.

Közönyös társadalom.

Arad, április 5.

A nélkül, hogy a napi politika eseményeire vagy irányára akarnánk kiterjeszkedni, csupán csak azért foglalkozunk a nemzetiségi kérdéssel, mert szükségesnek tartjuk arra az olvasó közönség figyelmét időnkint felhívni, különösen, mivel a nemzetiségi társadalom és sajtó ma élénk buzgalmat fejt ki, hogy fajtáiban a magyarellenes nemzetiségi törekvések iránt a hajlamot, az érdeklődést ébren tartsa és növelje s az agitáció minden eszközével oda hasson, hogy erős, öntudatos és lelkesülő románokat, szlávokat vagy szászokat állítson szembe a közönyös és természeténél fogva engedékeny, türelmes magyarsággal.

Mert a magyar csak akkor ébred nemzeti öntudatra, mikor azon már valami hallatlan sérelem esett, pedig minden olyan sérelem alássa a magyar nemzeti öntudat tekintélyét s minden engedékenység, minden megtorlatlanul maradt sértés precedenst alkot és térfoglalást jelent a nemzetiségek részére.

Nálunk azonban ennek a tudata még nem ment át a nemzet vérébe, mi csak felfogásokra vagyunk képesek a veszély pillanataiban, de a veszedelmes készülődéseket észre sem vesszük vagy ultra liberalizmussal engedjük a fejünkre nőni s az öngyilkosság határáig elme gyünk néha — a történelem tanulsága szerint — tolerans engedékenységünkben.

Pedig a nemzetiségi kérdés nálunk, ugy mint az egész világon mindenütt, egyedül és kizárólag hatalmi kérdés, melyet az elnézés, a kedvezés, a kiegyenlítés eszközeivel ideig-óráig némely jelenségeiben le lehet csendesíteni, de megoldani (már a mennyiben megoldható), csupán csak hatalmi eszközökkel, illetve a hatalmi súly imponáló erejével s erős társadalmi ellenállással lehet.

Jó közigazgatás, kulturális intézmények, a jólét fokozása mind csak üdvös és szükséges segítő eszközei a hatalomnak, de hiába állítot-

tunk p. o. magyar iskolákat, ha az idegen nyelvű lakosság azt nem látogatja s a magyar nyelv szükségét lépten-nyomon nem érzi e házában.

Hiába lenne kitünő közigazgatásunk, ha az hatalmi élet nem a magyar nemzeti eszme érdekében villogtatná s hiába nőne a jólét, ha az csak ellenségeinket hizlalná, mert hiszen a hála nem a népek és fajok erénye, erről az értezésről a történelem nem tud.

Poroszországnak például olyan kulturája és közigazgatása van, a minő nekünk soha nem lesz és nem lehet, de a lengyel-kérdés Pozenben azért mégis veszedelmes forrong és megoldása mégis csak a legkíméletlenebb hatalmi eszközökkel folyik és fog eléretni.

Ausztriában addig volt nyugalom, míg a német hegemoniát hatalmi eszközök védték és kérdésesen felül helyezték, az első engedékenység a szlávokkal szemben belé dobta a tüzes üszköt a birodalom népei közé, minek következményeit, sajnos, nagyon is ismerjük.

Hiszzen ha a türelem, a méltányosság megoldhatná, vagy csak elcsendesíthetné a nemzetiségi kérdést, akkor nálunk, ki ezer éve ezt gyakoroljuk s kik 67-ben a nemzetiségi törvény által valóságosan a lemondásig mentünk a liberálizmusban, mennyei állapotok lehetnének.

És mit látunk? Azt, hogy különösen 67. óta, mióta keölünkre öleltük a nemzetiségeket, vagy Széchényi szavait citálva, lelki fenséggel hódítottuk meg őket s emeltük magunkhoz, azóta nőttek nyakunkra, azóta gyűlöttek meg bennünket, azóta szervezkedtek ellenünk s nem volt nyugtunk rágalmaik, sértéseik, kifelé való törekvéseik, szóval államellenes zavargásaik miatt, csupán akkor, mikor megsokkalva merészségeiket, rövidebbre fogtuk a gyepelőt s megmutattuk nekik, ki az ur ebben a házában.

Amde a magyar hamarosan lelohad a hazafias felbuzdulások után s a nemzetiségi kérdés visszasüllyed az ezredéves közönybe, elhanyagolásba.

Ne tessék kormányról beszélni, ebben a kérdésben az egész világon azt teszik a kormányok, a mit a közvélemény kíván és nálunk som a kormány ejtette el a nemzetiségi kérdést, hanem a közvélemény részben közönyből, részben pártoskodásból, részben egyenesen a néppárt káros hatása következtében, mely a nem-

zeti szenvedélyeket piszkálja fel — a katolikusoknál offenzív, a többi felekezeteknél defenzív alakban.

Ezek a felekezeti és pártoskodó széthuzások lekötik a közvélemény érzelmeit, érdeklődését és erejét, hogy aztán a czivakodó magyar pártok és felekezetek között nevető harmadiknak maradjanak a nemzetiségek.

TÁVIRATOK.

A közös költségvetés.

Bécs, április 5. (Saját tud. táv.) A Neue Freie Presse mai esti lapja szerint, Széll Kálmán miniszterelnök bécsi utja alkalmából a delegáció elé terjesztendő javaslatokra nézve megjegyzi, hogy a közös-ügyi kiadások nem fognak jelentékenyen emelkedni. A delegációk ez ügyben a jövő hónapban tárgyalnak.

Bécs, április 5. (Saj. tud. táv.) A delegációk elé szánt előterjesztések megállapítására ma közös miniszteri értekezlet volt, mely esti 6 és fél óráig tartott. Részt vettek ezen: Széll Kálmán, Lukács László, Körber, Goluchovszky, Kriehammer, Kállay, Boehm-Bawerk miniszterek és Spann admiralis. A tárgyalást holnap délután egy és fél órakor folytatják.

A kereskedelmi miniszter szabadságon.

Budapest, április 5. (Saját tud. táv.) Hegedüs Sándor szombaton tizenkét napi szabadságra feleségével Raguzába utazik.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

Ma semmi nevezetesebb vagy fontosabb hír nem érkezett a transzváli csatáerről. A mit a Timesnak Bloemfonteinből és a Daily Mailnek Mafekingből sürgönyöznek, nincs semmi különösebb jelentősége.

Ez a csend mindenesetre gyanus. Olyan mint az a szélcsend, mely a tengeri viharokat szokta megelőzni.

Hogy ez a csend ilyen természetű, arra következtetni enged az az interview, a mit a párisi Matin közöl Leyds doktortól. Hiába mondta Hamilton lord az

Erre aztán rádupláz Czingár Julis, aki a legszebb hangon éneklé vasárnaponként az öreg templomban a zsent zsolnárokat, s egyuttal javasasszony — hogy de bizony nem igaz, mert a bundás báró hét szobában őrizi ott a legszebb leányt a földkerekségen. Ő tudja azt legjobban mert hiszen hát annak a tündérleánynak ő a doktora. Pedig legjobban tudta azt a Szericsányi Jankó, a falu bolondja. Ő ismerte nagyon jól a bundás bárót, meg azt a szép leányt, a Szél Klárit. De hát ki hallgatna a falu bolondjára?

Banga Adám, hisz azt nem is beszélik, mert tény, a leggazdagabb ember itt a vidéken. Nem hiába neveztek el bundás bárónak. A faluban két utcázor ház az övé. Egyik sem zsindeley, sem csutka tetejű, mind szép, új, cserepes. Már messziről csillognak a fehér házfalak, melyek alól szépen el vannak huzva, ki fehérre, ki pirosra. Leveles kis kapu mindegyiken, zöld salukáteres ablak, muskátli virágokkal.

Hát aztán a határban a rengeteg sok dülő szántóföld, amelyekben a legaczelosabb buza terem. Gulya, ménes, emeletes magtárak, teli piros magvakkal, melyek majd kiesattannak a kövérségtől. Két-három nap is kell hozzá, míg Banga Adám ur, ha kedve kerekedik, lóra ülve bejárja birtokait. Nem hiába nevezik bundás bárónak, csakugyan báró, ha bundában is.

Banga Adám ur apjától örökölte ezt a nagy kincset; de ki örökli ő utána? A gomolygó üstfellegek amint kifelé szállingóznak a kitárt

ablakon a hűvös légbe, úgy igyekeznek oda fel a magas égbe, oda az égbe... Az öreg Banga Adám jó paraszt ember volt. Munkás, dolgos, meg is áldotta az ég mindkét kezével. Ozvegy ember volt, csak egy fia maradt. Ebből aztán urat akart nevelni. Azt mondta a rektor uram is, azt a tisztelendő ur is, hogy a kis Adám urnak született. „Vagyom“-ja ugyis lesz neki elég, hadd tanuljon, Isten segítségével még tán követ is lesz belőle idővel. Ezt ugyan az öreg Banga ur gondolta ugy titokban, de még ki nem merte mondani. Hanem már képződtek a titkos vágyak benne. Fia már tanult, neves, híres, ember lesz, gazdag lányt vesz feleségül, talán bizony grófnét, az a, grófnét.

Az öreg aztán ki nem tudta a fejéből verni ezt a gondolatot. Az ő Adám fiának felesége, az ő menyé grófné lesz. Az lesz! Aztán meg majd ő is leveti azt a kék mánilit, gubaszürt, kerek kalapot s „nimet“ nadrágot huz, amilyen a Tóth Misi kántoré, magas tetejű kalapot, amilyen a városi „fiskálisé“. Ur lesz, ő is az lesz.

A kis Adám meg azalatt a szomszéd városban járta az iskoláit. Nem is gondolta, hogy milyen terveit vannak ő vele az apjának. Uri nevelőt tartott mellette, a tanárhoz adta „kosztba“ s ha haza ment vakációra, mi dig olyan „furcsán“ beszélt vele. „Mit tanulmányozott már a poetas magas művészetek tudományából?“ „Hajlandó-e szónoklási készségek rögtöni kitevésére“. „Az insurrekció ha-

daskodó viszontagságai milyen gondolatokat költenek benne a hazai történelemre nézve.“ „Az aritmetikának jártas-e már borongó ködében?“ „Lesz-e eső Szent-György napokon éges csillagászati szempontok hiányosságában?“

Persze az öreg Bangát ezen kérdésekre a helybeli kántor tanította, jó borok „leivása“ reményében. Banga uram pedig szinte restellett fia előtt a régi, közönséges jó nyelven beszélni. Tán még „megaprehengyalma“ érte.

Hanem mikor a fiatalabb Adám ur bevégezte a szomszéd városban iskoláit s apja felvitte Pestre a „nagy iskolába“, akkor már azt utasítást adta neki, hogy: fiam te, oda fenn aztán uri lányok után nézz, — a Szél Klárit pedig elfelejtsd — aszondom.

Ott növekedett a Banga Adámék jószágán, künn a pusztán; soha sem látta még a falu színét sem. Nyári meleg napokon, mikor rásütött a falu toronygombjára a ragyogó nap, kicsillant a sugár toronyból is egy rész a pusztára. Szél Klári, mikor lenn a mély határból a tornyot meglátta először, csudálkozva kiáltott fel, hogy hát „ni ni“, hogy ragyog ott messze az a kutgém, mintha sáraryából volna! Nap sütötte pirosra az arcját, suhogó szél keményítette csattanóssá, ajaka pedig — hiszen szerette az epret. Nem csoda, ha Banga Adámnak szemet ütött, mikor ugy otthonlétkor ki-kijárt a pusztára. Nagyon szeretett pedig kijárni. Ha az apja kérdezte, hogy mit csinál hetekig künn,

Acton-Hallban, hogy Brüsszel a főtelepe a hazugságok gyárának, a mit Leyds dr. vezet, mert a legutóbbi bloemfonteini esetek igazolják, hogy Leyds dr. nem tulzott és a világsajtó nem tévedett, midőn kijelentették, hogy a burok harci vágya nem csüggedt, kitartása pedig nem csökkent.

Azán nagyon furcsa dolog az is, hogy a hatalmas Brittanía udvarias mosolylyal és barátságos mozdulatokkal közeledik a vékony Portugália felé . . .

Ma a következő táviratokat kaptuk:

London, április 5.

Hamilton lord tegnap Actomban beszédet mondott, a melyben megemlékezett a walesi herceg ellen intézett merényletről. Ha a merénylet okait kutatjuk — mondotta egyebek között — eszünkbe kell hogy jusson, hogy Brüsszel a főtelepe annak a hazugságok gyárának, a melynek vezetését ott Leyds dr. vállalta el.

London, április 5.

A lapok egyhangulag elítélik a walesi herceg ellen intézett merényletet, a melyet részben a kontinentális sajtóban Angliá ellen intézett támadásoknak és Leyds dr. propagandájának tulajdonítanak.

London, április 5.

A Times-nak jelentik Bloemfonteinből 9-iki kelettel: A Modder folyón túl, Bloemfonteintől keletre erős bur csapatok vannak. Az angol lovasított gyalogság Bushmanskopnál egész nap érintkezésben volt velük 12 mértöldnyi távolságból.

A Daily Mail-nak jelentik Mafekingből márczius 26-iki kelettel: A burok ma ágyúzták a várost. Ellenkező parancsok ellenére sok bur visszavonul innen. A város környékén most alig marad bur.

Páris, április 5.

A Matin interwiewet közöl Leyds transzválai ügyvivőtől, aki kijelentette, hogy az angolok válassza arról győzte meg a burokat, hogy a háborút a végsőkig folytatni kell. A Krüger vezetése alatt álló hadsereg nem ismeri a csüggedést.

— Két ut áll előttünk, ugymond, a győzelem, vagy a szolgaság.

Az angol aranybányákra vonatkozólag

hogy le sem jön a faluba, azt mondta, hogy virágokat gyűjt. S igaza volt Ádám urfinak, gyűjtötte Klárinak a réti virágot s lopott érte mézet. Hát ellenáll a virág a méhnek, mikor az rászáll és lecsókolja róla a himpört.

— Sok olyan legény van arra lent messze az aranyos kútgémmél, mint te vagy?

— Van Klári lelkem, van, de ugy egyik sem szeretne, mint én szeretlek téged.

— Hát az én csókom is szerelem? Ölelésem is szerelem, az én szemem is szerelem?

— Az is szerelem.

— S hogy Szél Klári megmutassa, hogy ő tudja, mi a szerelem, hát csókolta is, ölelte is. . . . Szél Klári egyszerre eltűnt a határból. Senki sem tudta merre, ki hajtotta el?

Megtudta a dolgot Banga Ádám is. Haza jött. Soha sem járta aztán a nagy iskolákat. Kutatta, hogy merre mehetett, kérdezte fűtől-fától, ki tudta volna azt, hogy még Szél Klári is él a világon.

Az öreg Banga igyekezett fiát vigasztalni, „gróf lányt hoz neki“, nem kellett annak. Az apja halálos ágyán is azt fogadta, hogy soha se kell neki senki feleségül, ha Klárit fel nem találja.

Kire száll hát akkor az óriási vagyon?

S az öreg csak akkor hunyta le aztán a szemét az örök nyugalomra, mikor azt mondta a fia:

kijelentette, hogy a burok azokat nem fogják bántani, mert ők a biblia szavait követik, s így tiszteletben tartják a magán vagyont.

London, április 5.

Bloemfonteinből jelentik, hogy számos bur, kik Oranje szabadállamban laknak és a fegyvert már letették, most ismét csatlakoznak a harcolókhöz.

Raab ezredorvos rehabilitálása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Két évvel ezelőtt szomorú feltűnést keltett Nagyváradon, hogy Raab Gyula dr. cs. és kir. ezredorvost, a nagyváradai társaság kedvelt tagját letartóztatták. Az a gyanu merült föl ellene, hogy összeköttetésben volt Horvung temesvári ügynökkel, aki katonaszabadítási manőverei révén vált híressé. Folyt, folyt a vizsgálat, az előnyomozás, mely semmi pozitív adatot nem szolgáltatott Raab Gyula dr. ellen. A nyomozás rendjén azonban mind több és több vélt gyanúkat lelték s végre is Temesvárról két hadbíró érkezett Nagyváradra. Raab ezredorvost fölkeresték a lakásán, elkérték a kardját s a katonai törvényszék határozata értelmében letartóztatták. A katoniorvos azóta a temesvári erősségben szenvedte szomorú fogságát.

Tragikus sorsát élénken pertraktálták az ország sajtójában s legutóbb mi is hirt adtunk az örvendetes momentumról, mely az ezredorvos ügyében beállott. A katonai bíróság tudniillik fölmentette és szabadlábra helyezte Raab Gyulát, mivel az ellene emelt súlyos vádat mi sem igazolta.

S most ime megjött a teljes fölmentés. A legfelsőbb katonai fórum visszaadta a méltatlanul meghurcolt katonai becsületét. A hadügyi miniszterium végképp beszüntette az eljárását ellene.

Levelet írt Raab Gyula dr. egyik nagyváradai barátjának, Mihely Pál nagykereskedőnek, akivel boldogan közölte sorsának jóra fordulását.

A szabad ember ujjongó öröme jut kifejezésre e levélben, de megcsendül a sorok között a fájdalommal: hogy ami megtörtént, azon változtatni nem lehet.

A teljes rehabilitációt azonban a világ

— Édes apám, én érzem, én tudom, hogy még utánam is a mi vérünkre . . .

. . . A bundás báró ur egyedül ül a káros székben az ablak előtt. Bodorodó füstje pipájának ott karikázik a légben s mikor betelítette a szobát, kinyitja Banga ur az ablakot.

— Menjetelek, szálljatok fel az égbe; ha ott van, mondjátok neki, várom, még most is várom, egyre várom; kérdezzétek meg tőle, egyedül van-e, a másik is ott van-e? Miért nem jön el hozzám vagy egyik, vagy másik. Várom, nagyon várom, régen várom . . .

A bundás báró azt vette észre, hogy a füst nem száll kifelé az ablakon, mint máskor. Köd sem ereszkedik, tiszta a levegő, kék az ég, fák rügveznek, bimbó virággá lesz . . . De ez a füst! Kinyitja az ajtót is, Szél Klári áll előtte azzal a másikkal.

— Hát te csakugyan az égből?

— A harmadik határból csak, ott is a temetőből, apám sirjától.

— Hát már tudod, hogy a torony nem aranyos kútgém? . . .

— Tudom; azt is, hogy jobban szeretlek, mint azelőtt; eddig apám gyűlölete tartott vissza, de látod ezt? A szerelmen kívül ez hozott most ide.

A bundás báró nem látta többé a füstöt, csak arra az izére nézett s csak annyit mondott:

— Édes apám, én éreztem s tudtam, hogy nem hal ki a vérünk.

mindig akceptálja s így a sokat szenvedett uri ember zavartalanul örülhet szabadságának.

Az érdekes levél szóról-szóra a következő:

Temesvár, április 4.

Mélyen tisztelt Mihely ur!

Ma hirdetik ki az ítéletet: teljes fölmentés, beszüntetése az eljárásnak. Teljes rehabilitáció. Így ítélte a hadügyminiszterium az összes akták revíziója után. A megtörtént skandalumot nem lehet azonban meg nem történné tenni, sem pedig azon időt, mely alatt szabadságomtól meg voltam fosztva, nem adhatja vissza senki. Ezekből le is vonom magamnak a konzekvenciákat. Még egy ideig itt fogok időzni. Távozásomról majd leszek bátor önt és kedves neje ónagságát értesíteni.

Mindnyájokat üdvözli hiva

Dr. Raab.

Rendes forrásból nyert értesülésünk szerint Raab Gyula dr. Budapesten telepszik meg, ahol privát praxist fog folytatni.

Szédelgés pénzhamisító géppel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

A délvidéken az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a hamis pénzgyártók s ezekkel együtt a lábrakapott szédelgésnek eddig ismeretlen, új fajtája, mely a hamis pénzgyártást csupán ürügyül használja, hogy másokat becsapjon. Buziáson lepleztek le egy ilyen szédelgő bandát a következő módon.

A temesvári rendőrség a napokban neszt vette, hogy a vasuton négy román viseletű alak pénzhamisító masinákat igyekszik a parasztokra sózni s a hiszékenyeknek, kik a könnyű meggazdagodásért sokat kockáztatni mennek, el is adtak néhány ilyen gépet.

A vásár után a banda Buziásra utazott, hogy ott folytassa üzletét, mire a temesvári rendőrség egyik detektive utána ment. Marhakereskedőnek öltözve, nyomon követte őket s oda szállt, ahova a négy szédelgő.

Mindjárt az első napon sikerült neki velük ismeretséget kötni s a korcsma asztalnál időgálás közben oda vitte a dolgot, hogy megmutatták neki a pénzhamisító gépüket. Beszédbe elegyedve velük, elmondta, hogy tönkrement marhakereskedő s vagyonából mindössze 3000 forintja maradt, melylyel nem tudja, mihez kezdjen. Ez éppen kapóra jött a négy kompanistának s előadták, hogy tudnak módot, melylyel rövid idő alatt megtiszerezhetné vagyonát. Az ál-marhakereskedő érdeklődésére azután hajlandók voltak titkukat leleplezni, azzal a feltétellel, ha az megesküszik, hogy a dolgot senkinek el nem árulja. Erre azután megmutatták a „gépet.“

Egy faládika volt ez, két nyilással ellátva. Az egyik nyílás fenn volt, a másik a láda fenekén, közben pedig henger feküdt, melyet csigával mozgatni lehetett.

— Ez egy pénzhamisító gép — sugták nagy titokban — ha a felső nyitáson papírossal dob be az ember, alól kész tizes esik ki.

Erre nyomban becsusztattak egy tizes formára vágott papír lapot, a csiga utján a hengert mozgásba hozták s a következő pillanatban alól egy vadonatúj, tizforintos hullott ki. A legérdekesebb a dologban, hogy a tizes nem is volt hamis, ami ugy történt, hogy a készülék senki pénzhamisító gép, hanem egyszerű, ártatlan ládika, melynek gyomrába előre oda készítették a tiz forintost. Ezt a marhakereskedő ruhábujt detektív azonnal át is látta.

A csalók 3000 forintot kértek a „gépet“ mibe az ál-marhakereskedő bele is egyezett azzal, hogy 2000 forintot most fog kifizetni, a több

pedig hat hónap múlva. Erre eltávozott, hogy — mint mondta — a pénzt elhozza.

Rövid idő múlva meg is jelent, de nem pénzzel, hanem erős csendőri fedézkével letartóztatta a négy csalót: *Gizu Nicolae, Ico Nicolae* és *Simon Nicolae* nagy-kövéri és *Svedesku Sándor* szirbovai illetőségű románok személynében.

A négy szédeltőt Temesvárra szállították, hol azzal védekeztek, hogy soha pénzt nem hamisítottak, sőt megcsalni sem akartak senkit, az egész dolgot a marhakereskedővel csak tréfából csinálták. Ezt természetesen nem hitték el nekik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Márta*, opera. Müller Ottó karmester jubileuma. (Páratlan bérletszűnet.)

Szombat: *Bőregér*, operetta. (Páratlan bérlet.)

* **A Nemzeti Színház új igazgatója.** Mint fővárosi tudósítónk biztos forrásból értesül, *Beöthy László*, a Magyar Színház volt igazgatója már aláírta szerződését, a mely őt két évre a Nemzeti Színházzal köti. A szerződés 1900. évi június 1-től 1902. május 31-ig szól. Beöthynek igazgatóvá való kinevezését a hivatalos lap csak májusban közli. Az új igazgató különben már élénken érdeklődik a Nemzeti Színházban előadható új darabok iránt és több jeles magyar színműíróval érintkezésbe is lépett az őszszel s a jövő szezonban előadandó darabok beszerzése tárgyában. Zsurnalisztikai körökben sokat várnak Beöthy igazgatásától.

* **Déri utolsó fellépése.** Müller Otto karmester jubileuma alkalmából *Márta* operát tűzette ki. Az örök szép zenéjű operában bucsuznak el az opera személyzetnek elsőrendű oszlopai. *Déri Jenő*, most már a kir. opera tagja, ebben az operában veszt bucsut nemcsak tőlünk, hanem a vidéki színpadtól is. Itt bontogatta ki szárnyait, itt izmosodott meg tehetsége, itt érlelődött meg énekhangja olyannyira, hogy mint szólóénekest az ország első színpadára hívták. Ez utolsó fellépése alkalmából hálásan emlékezünk meg minden egyes szerepléséről, mert mindenkor valóságos műelővezetet nyújtott gyönyörű hangjával. De amennyire kiérdemelte a közönség osztatlan tetszését, úgy *Déri* is azt a meggyőződést viszi magával, hogy a mi közönségünk megértette művészetét és méltányolni tudta kiváló tehetségét. — A holnap előadás alkalmával a közönség tüntetészerűen fogja kifejezni a távozó művész iránti elismerését. A jegyek nagyobbára elfogytak és előre láthatólag telt ház előtt fogja utoljára ragyogtatni ének-művészetét.

* **Tablók a színházban.** A 9-én, hétfőn tartandó színelőadásnak, melynek tiszta jövedelmét az *aradi Kossuth-szobor* alapjára fordítják, vonzó érdekessége lesz az a tablósorozat, melyre már nagyban készülnek a színházban. A tablókkal bemutatásra kerül a toborzás, az áldozatkészség, harcok, Kossuth bucsuja, a megdicsőítés. A tablók rendezése *Bács Károly* szakavatott kezére van bízva.

* **Ruzsinszky Ilona és Székely Anna** ugyan-acsap holnap fejezik be színpadunkon mint líperaénekesnők működésüket. Hogy ki volt *Ruzsinszky* Ilona és *Székely* Anna, azt a bíráló minden egyes alkalommal kellően méltatja és a közönség valahányszor operában felléptek, rajos tapsokban és sűrű virágadományokban fejezte ki legteljesebb meglepedését. Neheztünkre esik tőlük a bucsuzás, de a megváltoztatatlanságban meg kell nyugodnunk abban a re-tenében, hogy lesz még viszontlátás. A holnap előadás Müller karmester ünnepeltetésén kívül, az opera eme kitűnő tagjainak ünnepe lesz, amennyiben nekik is lesz alkalmuk meggyőzőni arról, hogy mennyire megszerettek a közönség az ő szép művészetüket.

* **A Schreyer-conzervatorium** holnap, április 6-án házi-estélyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Medelssohn: „Auf Flügeln des Gesanges“ zongorán előadja: *Kovaly* Ilus. 2. Jansa: „Konzertino“ hegedűn előadja: *Friedl* Tibor. 3. Frietsche: „Konzert D-dur“ hegedűn előadja: *Bauer* Odón. 4. Beethoven: „Für Elise“ zongorán előadja: *Papp* Veturia. 5. Wieniawsky: „Mazurka“ hegedűn előadja: *Glück* Jenő. 6. Vieuxtemps: „Revirie“ hegedűn előadja: *Goldzieher* Márton. 7. Bohm: „Ubers Jahr“ énekl: *Pollák* Terka. 8. a) Bach: „Solfeggio“ b) Godard: „Keringó“ zongorán előadja: *Verzár* Margit. 9. Sarasate: „Spanyol tánc“ hegedűn előadja: *Kell* József. 10. Molique: Concert A-moll hegedűn előadja: *Farkas* Vilma.

Kezdeté fél 9 órakor. A növendékek szülei és rokonai a házi-estélyeken mindenkor beléptijegy nélkül részt vehetnek.

* **Küry Klára Temesvárt.** A temesvári színházlátogató közönség ünnepnapokra készül. A színház igazgatójának tudniillik sikerült megnyerni *Küry* Klárát, a népszínház kitűnő primadonnáját arra, hogy Temesvárt három ízben vendégszerepeljen. A művésznek legjobb szerepeiben *A baba*, *Lili* és az *Eleven ördögben* fog fellépni. A vendégszereplés iránt Temesvárt, daczára annak, hogy a helyárat erősen fölemelték, oly nagy az érdeklődés, hogy mind a három föllépésre már most biztosítva vannak a zúfolt házak.

* **Verses könyvek.** Ez lesz a címe annak a verskötetnek, melyet *Marton* Manó nagyváradai kollégánk, a jeles, fiatal poeta pünkösdre kiad. Az előfizetési felhívást a napokban bocsátotta ki a szerző. A mű ára 2 korona: előfizetési pénzeket a szerző címére a *Nagyvárad* szerkesztőségébe lehet küldeni.

Polónyi, a liberális.

— Egy zsidó névjegy. —

Budapest, április 5.

Most, hogy a képviselőháznak szünete van, poetikusan szólva, néma csend honol a képviselőház üléstermében és környékén. A folyosókról felszedték a szőnyeget és a márványon hébe-hóba csak egyes tisztviselők kopogó lépte hallszik fel.

Csupán az olvasóteremnek vannak még mindig rendes látogatói. Jó öreg *Madarász* bácsi és öccse, a hetven éves *Lakatos* Miklós bátyó, az engesztelhetlen vén kurucz itt végzik levelezésüket. Ma társaságuk is akadt. Egy bizottsági ülés behozta *Polónyi* Gézát, a zabpárt agyafurt fiskálisát és a mindig mindenütt jelenlevő *Besseney* Ferenczet. Sokáig szótlanul olvasgatnak, de *Besseney* sokáig meg nem állja sem a hallgatást, sem az évődést.

— Gratulálad-e már a miniszterelnököt, Géza?

— Nem én, mihez?

— Hát a nagy liberális beszédhez, hiszen tán te is liberális vagy, vagy mi a szösz?

— No olyan liberális csak vagyok, mint ti mamelukok.

E pillanatban a szolgáló névjegyét ad át Polónyinak.

— Már megint zaklatnak. Mit akar már megint ez a zsidó? Itt sincs nyugtom tőlük. Mondja meg neki, hogy itt nem fogadok senkit! Érti?...

*Besseney*eihez fordul aztán.

— ... Itt csak asszonyokat fogadok.

— Hát a zsidó asszonyokkal szemben csak igazán liberális volnál Géza. de azok meg nem néznek rád!

Polónyi kidülleszti a mellét, megigazítja a mellényét.

— Dejzen barátom, annyian szaladnak utánam, hogy alig győzöm.

Lakatos Miklós bátyó, aki eddig mélységesen hallgatott, leveszi az okulárét az orráról, végignézi tetőtől-talpig Polónyit és aztán valami leirhatatlan kicsinylő tekintettel odasugja:

— Hallod Géza, nagy kalefaktor vagy te,

azt régótától tudom, de hogy ilyeneket anázgolsz, azt mégsem hittem volna.

— Mit tudsz te ahhoz, Miklós bátyám!

— Hát csak annyit tudok, hogy legény korodban se néztek rád a lányok, nem hogy most szaladnának utánad! . . .

Besseney harsányan felkaczagott, az öreg *Lakatos* pedig bemártotta a tollát és aztán fejcsóválva mormogta:

— . . . jobb izlésük van azoknak!

Polónyi pedig felkapta a névjegyét és így szólott nagy dühösen:

— Már csak mégis megnézem, mit akar az a zsidó!

Styx.

A walesi herceg elleni merénylet.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése.

Arad, április 5.

A walesi herceg elleni merénylet igazalom és érdeklődés tárgyát képezte Európaszerte. Az angol trónörökös életét, mint a merénylet részleteiből látszik, tisztán a véletlen mentette meg. A merénylet elkövetője *Sipidó* bádogoslegény ugyanis ott sétálgatott a pályaudvar perronján ugyanakkor, mikor a trónörökös, és ott isszandékozott lelőni őt, csupán az zavarta meg, hogy még két ur volt vele: két titkára, s így nem tudta, hogy a három idegen közül, melyik a walesi herceg.

Mikor azonban látta, hogy a szalókocsiba való visszatérés alkalmával a három ur közül a kövérebbik száll be elsőnek, míg a másik kettő illedelmesen meghajol: megtudta, hogy az illető a trónörökös. Rögtön utána ugrott, a revolverből kétszer rálőtt.

*Sipidó*t ma többszörösen fogták ki hallgatás alá. A merénylet ezt vallja, hogy tetteit kizárólag az anarchista eszmék meg-
lósítása végett követte el. Az a kombináció tehát, mintha a merénylettel burbarát politikát szolgáltak volna, merőben alaptalan.

A walesi hercegi pár szerencsés megmenekülése alkalmából a világ valamennyi uralkodójától üdvözlő táviratot kapott. Királyunk, mint Bécsből jelentik, ma dél előtt meglátogatta az angol nagykövetet, kifejezván örömét a merénylet sikertelenségé felett.

London, április 5.

A merényletet itt egy hóbortos fiutettének tekintik, s a felelősséget azokra háritják, kik Anglia ellen izgatnak.

Brüsszel, április 5.

A merénylet egészen fiatal, bajusztalan, szakálltalan 16 éves gerkőcz, ki sűrűn érintkezett anarchistákkal. A vizsgálóbírónak, ki ma többszörös kihallgatás alá fogta, azt vallotta, hogy a walesi herceg meggyilkolását egy anarchista meetingen határozták el. Büntársai nagy számmal vannak, kiket azonban nem fog megnevezni.

Kiderült, hogy a merénylet, miután elfogták, több sebből vérezve került a rendőrség kezébe. A sebeket úgy kapta, hogy a tömeg rávetette magát, s többen öklöcsapásokat mértek a fejére. A merénylet alkalmából *Lipót* belga király megbízásából több előkelőség tartózkodott a brüsszeli pályaudvaron.

Köln, április 5.

A walesi hercegi pár éjféli után érkezett az itteni pályaudvarba. Tizenkét üdvözlő távirat várt rájuk, közöttük *Viktoria* angol királynőé is. A trónörökösné

ki finomult művészi érzéssel, ügyes rendezési talentummal magának vindikálhatja oroszán részét annak a sikernek, melyet az operánálunk kivivott.

Holnap Mártában lesz alkalmunk a mintaszzerű ensemblét hallgatni. A közönség körében tüntetően fog megnyilatkozni minden egyes szereplő iránt az elismerés és megelégedés. Ez az örömdetes tünet bizonyára meg fogja mutatni azt az irányt, melyen a színház vezetőségének haladnia kell, hogy a műértő közönség igénye kielégíthessék.

Aradi diákok Párisban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Több kocsira felpakkolóva nagy bőröndökkel ellátva, egy csomó diák ment ma este a vasuti indóházhoz. A fiúk máhán, meg egész uti felszerelésén látszott, hogy nem valami kisszerű kirándulásra indultak, hanem hosszabb időre szakadnak el a várostól. Így is van a dolog, mert a fél tíz után kirobogó vonat nem máshová, mint Páris felé vitte a fiukat.

Az utnak indult diákok az aradi kereskedelmi akadémiára növendékei, kik Schmidt János dr. tanáruk vezetése alatt az e hó 14-én megnyíló párisi világkiállítás megtekintésére utaztak el. Két hétig maradnak oda s utjokat nagyobb szabású tanári kirándulással kötik össze.

A párisi utban a következők vesznek részt: az első osztályból: Arnold Nándor; a második osztályból: Gantner Izidor, Kiss István, Strausz Gyula, Herling Károly; a harmadik osztályból: Kristóffy István, Schulteis Károly, Dóri Andor, Jäger Alfréd, Scherbágy István.

Bayer Ferencz dr. a debreczeni felső kereskedelmi iskola igazgatója rendezi a tanulmányi utat, melyben a debreczeni és aradi kereskedelmi iskolán kívül még több intézet is részt vesz. A diákok Pesten találkoznak s onnan uo nap este együttesen mennek tovább a déli vasúttal, melyen kedvezményt kaptak. Utirányuk Bajorországon és Svájcra keresztül vissz Páris felé.

Az utazás, többszöri megállapodással, öt napig tart a czélig Párisban négy napot töltenek és a két hétből hátra maradót öt nap alatt térnek vissza Aradra. A kirándulás rendezője kalauzokról, elszállásolásról és minden szükséges dologról már előre gondoskodott. A tanulmányi ut személyenként 100 frankot kerül, melybe minden szükséges költség bele van számítva.

Ez a kirándulás mindenestre nagyban tájékoztatja a diákok látkörét s különösen a kereskedelmi szakpályán lévők számára szükséges. Az intézeteket, melyek módot nyújtanak az ifjúságnak erre, csak dícsőrel illetheti.

HIREK.

A polgármester utazása. Salacz Gyula polgármester ma délután Szegedre utazott a opszárzéri társulat ötös bizottságának ülésére. Ennek a bizottságnak tudvalevőleg elnöke a salacz polgármester.

Előléptetések az államvasutnál. Legközelebb megtörténik a magyar államvasutak tisztviselőinek régóta várt előléptetése. A kereskedelmi miniszter a közelmúltban költségvetésének letárgyalása után az államvasutak igazgatósága össziülést tartott, amelyen végleg megállapította az előléptetési rendszert. Az előléptetések, melyeket már legközelebb kezdenek, ezáltal, mint halljuk, szerényebb keretben történik meg és csak a hivatalnokok gyötrő részénél valamivel többen lesznek ré-

sze benne. Az előléptetett tisztviselők nem január elsejéig visszamenőleg, hanem csak április elsejétől számítva kapják meg az új fokozatukat megillető magasabb fizetést.

Fülöp orleansi herceg, mint egy távirat jelenti, Fiume és Voloszka között állandó tartózkodásra villát épített.

Kitüntetett bíró. A király báró Konradshaim Oszkár ítélőtáblai bírói czimmettel és jelleggel felruházott szegedi törvényszéki bírónak, saját kérésére lett nyugalmaztatása alkalmából, a bírói pályán szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályu vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

Az angol királynő irországi utjára felette jellemző az a dublini hangulatkép, a melyet a londoni Evening News tudósítója küldött lapjának. A tudósító jól és alaposan körülnézett Dublinban és mindenkit, még a „Man in the Street“-et (az utca emberét) is megkérdezte véleménye felől. Így aztán arra a meggyőződésre jutott, hogy az ir nép az agg királynőt a legnagyobb tisztelettel fogja üdvözölni.

Mi bántunk meg egy ladyt? Akkor nagyon rosszul ismerheti az ur az ireket, hogy ilyes valamit tételez fel rólunk, mondá egyik a kérdezetteknek, hozzátévén még nagy jóakarattal a londoninak adott vátaszhoz, hogy bár verné meg az Uristen az országokat és mindazt a mi rajta van. Reményem, hogy a burok pozdorjává fognak törni benneteket. De mindez nem készíthet bennünket arra, hogy inzultáljunk egy ladyt és meg hozzá egy oly tisztos öreg ladyt, mint a Viktória. Nem, ezt nem fogjuk tenni...

Az Evening News tudósítója még megemliti, hogy a királynő látogatása nagyban felledíti majd a dublini kereskedelmet, mely addig erősen pangott.

Uj intézkedés a véglegesített önkéntesekre nézve. A katonai Rendeleti Közlöny ma megjelent száma, mint fővárosi tudósítónk jelenti, a hadügyminiszternek az egyeves önkéntesekre nézve fontos új intézkedését hozza. Eddig úgy volt, hogy az az önkéntes, aki véglegesíteni akarta magát, ha kineveztek is hadnagygyá, rangban csak azon tiszthelyettesek után következett, kik az aktiváltatása napján csoportjának ranglistájában legutolsóak voltak. A hadügyminiszter mai rendelete ezt úgy változtatja meg, hogy most azon kadétek után következnek, kik az illető önkéntes bevonulása napján voltak a nevezett jegyzékben legutolsóak.

Jászai Mari visszaszerzöttetése. Pénteken

Szombaton reggel az összes lapok megírták, hogy Jászai Mari, a nagy tragika csak rövid ideig lesz tagja a Vigszínháznak és módot kell találni, hogy visszakerüljön dicsőségének színhelyére. Keglevich intendants Jászai Mari bucsuzását követő napon, szombat délelőtti levelet írt a művésznőhöz, melyben felkéri, hogy bontsa fel a Vigszínháznál levő szerződését és térjen vissza a Nemzeti Színház kötelékébe. Jászai Mari ugyancsak levélben válaszolt az intendantsnak, melyben felszólítja, hogy a kérését tárgyában forduljon a Vigszínház igazgatóságához. Keglevich gróf ezt meg is tette és a Vigszínház igazgatósága tegnap ebben az ügyben ülést tartott. Az igazgatóság behatóan megvitatta Keglevich intendants megkeresését és úgy határozott, hogy Jászai Mari szerződését nem bontja fel.

Tartalékosok a városban. E hó 30-án 840 tartalékos vonul be Aradra. A tartalékosokat egytől-egyig a városban fogják elszállásolni. Ez annak a következménye, hogy a város nem akarta felépíttetni a hadtestparancsnokság által kért barakot, melynek ellenében nem lett volna a közönség nyakán az elszállásolás terhe. Igen ám, de nagyobb terhet rött

volna az adófizetőkre a sok pénzbe kerülő rak. Hogy a városban történő elszállásolás sok lesz a rendetlenség és hogy a tartalékosokat sorra fogják büntetni majd, az bizonyos.

Előléptetés. A battonyai m. kir. dohárváltó hivatal főnökét Pisny István tisztart a pénzügyminiszter 3600 korona fizetéssel VIII.-ik díjosztály I.-ső fokozatába léptette el.

Az udvari kertek a párisi világkiállításra. Ő Felsége a király Dietrichstein herceg szárnysegéde kíséretében tegnap délután megnézte Bécsben azokat az olajfestményeket, akvarelleket és tervrajzokat, melyek hivatva vannak az udvari kertészetet a párisi világkiállítás méltóan bemutatni. A művészi kártelű képeket husz perczen át szemlélte a király.

Hütlenségek alkalmazottak. A fővárosi Grauert likörgyárnak megvan a maga szenzációja. Gyárnak egy bizalmi állásu hivatalnok a nagyobb összeg erejéig megkárosította a vállalatot. Tisztviselő az árumegrendelés körül intéző szerepet vitt és így a gyár összes üzleti ügyeit bonyolította le. Ezen a réven sikerült is neki azután a bűnös manipuláció, melyet hosszú időn keresztül folytatott, anélkül, hogy dolgain rájöttek volna. Amint a vizsgálat eddig kiderített, kétezer koronával károsította meg a gyárat a hütlenségek alkalmazottak. A hivatalnoknak bűntársai is voltak és pedig ugyancsak a gyár alkalmazottainak köréből. Ugyanis a fiatal ember vállalat több ügynökével játszott össze és egyet-évet követtek el üzelmeket. A hivatalnok könyvelte el az ügynökök üzletszerzési működését és a megrendelések összege után ő utalványozta ki számukra a proviziót. A hütlenségek tisztviselő ezt a proviziót mindig nagyobb összegben tüntette ki az utalványon, mint amennyi tényleg járt az ügynököknek, akik azután a pénzt felvették és juttattak belőle a hivatalnoknak is.

Változások a tábornoki karban. A küszöbön lévő katonai előléptetéseket az idén is nagyobb szabásu személyváltozások előzik meg. Hold Sándor lovag az altábornagy társaságban, a hadtest parancsnoka egészségi okokból, megunt állásától. Hold tábornagy már régóta betegeskedik, a mult évben hosszabb szabadságon volt s csak a király egyenes kivánságára foglalta el újra állását. Hold lovag távozása után Jenő főherceget nevezik ki a tizennegyedik hadtest parancsnokává. A bécsi huszonötödik gyaloghadosztály parancsnoka Sterb Keresztély lovag altábornagy a katonai földrajzi intézet parancsnoka lesz, míg az utóbbi utódjául Gaiszler Rudolf lovag, az ötvenhetedik gyalogdandár parancsnoka van kiszemelve.

Meggyilkolt gimnáziumi igazgató. Roveredoból sürgönyzik, hogy Alton János dr. ottani gimnáziumi igazgatót és unokahugát meggyilkolva találták lakásukon. Azt hiszik, hogy a gyilkosság bosszu műve volt. Alton János dr. azelőtt magántanár volt Bécsben és a román nyelvek filológiájából tartott előadást a bécsi egyetemen.

Elhunyt érsek. Haller salczburgi biboros érsek, mint egy távirat jelenti, ma délután meghalt.

Kincs a földben. Zsadány községben, mint egy sátoralja-ujhelyi sürgöny jelenti, két szőlő munkás rigolirozás közben egy üstöt talált a földben. Az üst telisteli volt Mária Terézia tallérokkal. A munkások titokban tartották a dolgot s csak most tudta azt meg az olasztizsai csendőrség. Mindkét munkást elfogták de a pénznek csupán kis részét, mindössze 600 tallért, találtak meg náluk. Azt állítják, hogy a többi már elköltötték. Bár meglehetősen pazaroltak a könnyen szerzett vagyomból, a csendőrök tovább kutatnak, azon hitben, hogy több pénzüknek kell lenni.

A fiumei csoda. A Magyar Tengerpartirra: Tegnap este nyolczadfél óra tájban kelet felől a holdhoz hasonló gömb jelent meg a levegőben, amelynek csakis jobboldali része

világított fölűnően intenzív fehér-sárga fényben. A legtöbbször összetévesztették a rendes holdal s nem vetettek ügyet rá. Aki azonban megfigyelte, csakhamar rájött, hogy ez égitest elég gyorsan mozog. Athaladt a város fölött, majd irányt változtatott s akkor alakja már hosszú-kés hengernek látszott, fele részben ragyogó fényvel megvilágítva. Ugy tűnt föl. mintha bordázata volna. Körülbelül félóraig mozgott roppant magasságban a város fölött, aztán eltűnt nyugoti irányban a Monte Maggiore fölött. Nem lehet tudni, égi tünemény volt-e, vagy egy óriás kormányozható és villamossággal világított léghajó?

Zalamegyében is látták aznap az égi csodát.

— **Házasság.** Babos Géza, az aradi és csanádi egyesült vasutak pankotai állomási főnöke április 3-ikán kelt egybe a budai ev. ref. templomban *Kochanovszky Teréz* urhölgygyel.

— **A magyar nembánomságról.** Egy vidéki lapban olvassuk a következőket:

— *Pezsős ebéd a gazd. egyes. tagjainak.*

A vármegyei gazdasági egyes. t. tagjainak figyelmébe ajánljuk azt a szomorú, de jellemző tény, hogy a t. tagok érthetetlen közönye miatt — amennyiben az egyesület mult kedre hirdetett tavaszi közgyűlésre csupán heten jöttek össze — a közgyűlést nem lehetett megtartani. Ennek folytán az elnökség úgy intézkedett, hogy a közgyűlés mához egy hétre, április 8-án vasárnap délelőtt tíz órára hivatott össze újból a megyeháza nagytermébe. Vasárnap a gazdálkodó földbirtokos és bérlő urak nincsenek talán annyira elfoglalva, hogy egy kis időt, egy félórát is ne szakíthatnának a közgyűlésen való megjelenésre, amelynek tárgyai ezuttal különösen érdekesek és fontosak. Különben az a hír járja (de valóságáért nem kezeskedünk!), hogy a közgyűlésen megjelenő tagokat az elnökség pezsős ebéddel és fejenként tíz korona-ajándíjjal várja.

— *Bűnöslet vinne Athénbe, vizet az Adriába,* sziklákat a Karsztra, a ki a magyar nembánomságról hosszabb czikkkel elmélkednék. — Elég, ha az ilyen jellemző szimptomákat egyszerűen regisztráljuk.

— **Pályázat rendőrtiszti állásra.** Az aradi rendőrségnek egy 1400 korona évi jizetással és megfelelő lakbér illetménnyel kapcsolatos *segéd-tiszti* állás megüresedett. Pályázati kérvényeket e hó 20-ig kell benyújtani a polgármesterhez.

— **A budapesti családi drámához.** A népszínház-utca 51. sz. a levő ház harmadik emeletének egyik lakásában történt véres dráma szereplőit az éjjel szállították el a törvényszéki orvostani intézet halottasházába. Ott fekszenek érintetlenül *Faludy Béla* pályafelvigyázó gyakornok, mellette a két ártatlan gyermek, a három éves *Lujza* s a négy hónapos *Etelka*, azután az anya, a 38 éves *Kreuzinger Janka*. Valamennyinek a fején van a gyilkos seb, a melyet az apa revolverének golyója okozott. A legkisebbnek, *Etelkának* a jobb füle mellett látszik a sebe, a többieknek a szájába ment a golyó. A szerencsétlen családot valószínűleg holnap bonczolják, — ha csak a felbontást nem mellőzik s akkor a temetés holnapután, szombaton lesz az új temető halottas házából. A bonczolóintézetben igen sokan jelentek meg a család ismerősei közül, de természetesen a halottakat nem mutatták meg nekik.

— **Halálozás.** Özv. *Jonescu Lázárné* szül. *Gergurevic Gabriella*, *Gergurevic Eugenia*, *Gergurevic Miksa* és neje *Hauser Lidia* mint az elhunytak gyermekei, illetve anyósa, *Hauser Emil* és *Jenő* mint unokái, ugy a maguk, valamint a többi rokon nevében is mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy forrón szeretett édesanyjuk, a legjobb anyós, nagyanya és ro-

kon özv. *Gergurevic Márkné* szül. *Gavra Ernesztina* urnó cs. és kir. hadmérnökségi tisztviselő özvegye folyó hó 29-én reggeli három-negyed 9 órakor, életének 73-ik évében hosszúságú szenvedés után elhunyt. A drága halott földi maradványai f. hó 31-én délután 3 órakor fogtak a gyászházban: VII. ker., *Erzsébet-körtut 14. szám* alatt, a görög keleti hitvallás szertartása szerint beszenteltetni és a központi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Ezer korona a szegényeknek** című hírlapra helyesbitőleg megjegyzzük, hogy a mondott összeget *Takácsy Sándor* dr. országgyűlési képviselő és nővére, *Kováts Sebestyén Endréné* urnó együttesen adományozták boldogult atyjuk emlékére.

— **Aradi orvos Berlinben.** *Dr. Wiener Gyula* aradi fogorvos a napokban Berlinbe utazott, hogy a fogászat terén a legújabb vívmányokat tanulmányozza és a fogtechnika szociális eredményeket feltűntető szereti beszerezze. Tapasztalatait az orvosi egyesület legközelebbi ülésén fogja bemutatni és ösmertetni.

— **Drágább lesz a borotválás.** Rémhír érkezik Bécsből, mely minden embert kinosan fog meglepni, a ki csak felkeresi a borbélyok szentelt csarnokait. A bécsi Figarók ugyanis elhatározták, hogy felemelik, az az megdrágítják a borbély munkák árát, vajha kikerülné hazánkat ez a sorscsapás.

— **A Gönczy-pár Berlinben.** A bizonyító eljárás a vádlottakra nézve nagyon kedvezőtlen adatokat szolgáltat. A titokzatos Löwit illetőleg *Habermann* kőműves, ki állítólag résztvett a holttestek kimentésén való eltemetésében, kijelentette, hogy ebből egy szőnyeg, melynek szakértők vallomásából kitűnik, hogy *Schulzenét* és leányát a legbestiálisabb módon gyilkolták meg. Az asszony koponyáját a reá mért ütések apró darabokra zúzták. Gönczy erre tagad, de föllépése már nem oly biztos és hangjának rokedtsége belső izgatottságát elárulja. Amikor egy futószőnyeg hoztak a tárgyaló terembe, Gönczy meglepedezve magáról, egyszerre csak fölkiáltott:

— Oh, hisz ez az a szőnyeg, amelyben az asszony megbottlott és elesett.

Az ügyész ezt az elszólást persze azonnal fölhasználta. A tanúk is nagyon Gönczy ellen vallanak.

— **Hurczolkodás elől a másvilágra.** Egy szegény munkásember azért, amiért régi lakásából ki kellett hurczolkodnia, szíven lőtte magát. Ez Szeged öngyilkossági krónikájának szenzációja. *Kovács-Kása Mihály*, így hívják az öngyilkost, aki téglafelügyelő volt egy téglaletelepen. Ki kellett volna hurczolkodnia a telepről, mivel állását fölmondták. Emiatti elkeseredésében főbe lőtte magát. Levelet hagyott hátra, amelyben megírja öngyilkosságának okát. Kiköltözködéskor körülbelül 200 koronát kellett volna visszafizetnie gazdájának.

— **Egy védbeszéd.** Megirtuk mai lapunkban, hogy *Csala Ferencz*, a makói sikkasztó árvaszéki ülnököt, a szegedi törvényszék elítélte. Mikor már a védbeszéd elhangzott, megindító jelenet következett a végtárgyalási teremben. Az elnök megkérdezte a vádlottat, hogy kíván-e védelmére szólani. És ekkor *Csala Ferencz* nagy bünbánattal, meg-megcsukló hangon így szól:

— Tekintetes törvényszék! Én már nagyon megvagyok büntetve. Elvesztettem hivatalomat, becsületemet, embertársaim bizalmát, rokonom szeretetét. Száz ajtón kopogtathatok már, amíg egy kis nyomorúság keresetű juthatok. Az én veszőfutásom is megvolt. Újjal mutogattak reám, hogy: itt van, aki az árvák pénzét elsikkasztotta. Mert nem tudták, hogy milyen körülmények sodortak engem odáig. Mi vár most még reám? Talán hosszú fogság? Nem én szenvedem el azt, tekintetes törvényszék, akinek a szegény és meghurczoltatás a lelki is megölte, hanem a feleségem és gyermekeim,

akiknek nincs már keresőjük. Nem mondhatok egyebet, mint hogy megtántorodtam, irgalmat és kegyelmet kérek.

A vádlott erre zokogni kezdet és a bíróság visszavonult ítélőhozatalra. Hosszabb tanácskozás után ismét megjelent az ítélőtanács a teremben és az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint — mint az már ismeretes — *Csala Ferencz*et egy évi és hat havi börtöni ítélték, melyből a vizsgálati fogság által töltött napot kitöltöttnek vett a bíróság.

— **Összeégett leány.** *Pleskó Mari* 14 éves leányka, a ki egyik óbudai gyárban van alkalmazva, tegnap este Naphegy-utca 74. sz. lakó szüleihez ment. Kilencz órakor ért haza, a mikor vacsorát melegített magának. Közben valamiképp feldöntötte a spirítuszos edényt, a melynek tartalma ellepte ruházatát, a mely a következő pillanatban lobot vetett. Mire előtört, rettenetesen összeégett, úgy, hogy a mentők haldokolva vitték a *Szent János-kórházba*.

— **Gólya a leányiskolában.** Fzalatt a csalálat a napokban megirták a lapok azt a szerkesztésben feltűntetett esetet, hogy egy vásárhelyi leányiskola növendéke egészséges gyermeknek adott életet. Most erre vonatkozólag a következő tudósítást kapjuk *Médező-Vásárhelyről*, egy odavaló tanfértől kezéből:

A legtöbbször közölték a ritka szerencsés újdonságot s ezért szükségesnek tartom megírni a médező-vásárhelyi polgári leányiskola jó hírűnek érdekében, a szülők megnyugtatóására, a szerencsétlen leánynak a szomorú sorsáról úgy megírni, amennyi történt. Midő ezt teszem, újra és újra elolvassom a cikket és a legnagyobb sajnálatomra be kell vallanom, hogy magát a tényt nem tudom megérteni, mert sajnós — igaz. A részletek azonban nem felelnek meg a valóságnak. Először azért, mert a leány nem tizenöt éves, hanem tizenhat éves, mert azt a szerencsétlen leányt nem a szülői fájdalmak közepette távolították el az iskolából, végre azért, mert a tanár az eset fölött nem döbbenhetett meg, mert azért sem, mert az intézet egyetlen férfi tanára, már akkor tanulmányuton volt külsz országban. És éppen ezért, mert a dolog nem így történt, mert sem az igazgató, sem a tantestület a leány szerencsétlensége miatt felelősség nem érheti, mulasztás nem terhelheti, mi vásárhelyiek, a dolog fölött azonnal rendre tértünk és helybeli lapjaink éppen ezért, nehogy az intézet jó hírűvének ok nélkül ártsanak, az esetről tudomást sem vettek. Ezek előrebocsátása után áttérek az esetre. Az a szerencsétlen leány vidéki szülők gyermeke. Sehogy sem illt az iskola padjai közé, mert jóval korosabb a többinél, tizenhat éves, de mert a mi közoktatási törvényeink olyan humanusak, hogy még korosabb leány is fel kell venni, a teljesen kifejlesztett lány is helyet foglalhatott 11—12 éves társnői között a magavisolete, vig kedélye, meg az a közönmény, hogy testvérénél volt ellátásban, azant okot sem adott, hogy az iskola tantermi különösen meggyeljék, különösen ellenőrzésük még kesőbb, hogy reá gyanakodjanak. Ez külön okokhoz még az a figyelemreméltó körülmény is hozzájárult, hogy a teljesen kifejlesztett tizenhat éves lányon semmiféle változás nem látszott és csakis így magyarázható meg, hogy a leány állapotát az iskola tantermi jövet elől nem vették észre. De még ha nem így történt volna is, akkor sem érhetné sem az iskola igazgatóját, sem a tantestület semmiféle felelősség vagy mulasztás, mert am nem az első, sem az utolsó esetek közé tartozik. Hogy leányok, szegényüket még a közvetlen köznyezetükben lévő családtagok előtt is a legnagyobb perczig eltudták és el tudják titkolni. Az hiszem, felesleges erre az életből példát felhoznom, ezt is csak azért írtam fel, hogy mintegy bebizonyítsam, miszerint a szerencsés eset miatt sem az iskola igazgatóját, sem a tantestületet mulasztás nem érheti, felelősség nem terhesheti. E szomorú esetről különösen csak azok az ártatlan 11—12 éves leánygyermekek sajnálandók, mert társnőik szerencsétlensége megmérgezte gyermeki vig kedélyt.

ket, tiszta lelküket, idő előtt megérielt komolyságukat, megrendítette gyermeki hiszékenységüket. Es éppen ezért itt az ideje, hogy felnőtt lányokat, fiatal gyermeklányok közé ne vegyenek fel rendes tanulóknak. Es én hiszem, hogy ez mielőbb meg is lesz. mert annak a szerencsétlen felnőtt lánynak tragikus esete feltétlenül gondolkodásba ejti intéző köreinket és akkor módját adják annak, hogy egy felnőtt lány 5-6 évvel fiatalabb társnői aranyos kedélyét, ártatlan gyermeki örömet, tiszta lelkét meg ne míveltse.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi,** hogy *Moldoványi Gyula* gyulai ügyvéd, az ügyvédkedésről történt önkéntes lemondása következtében, az ügyvédi lajstromból kitöröltetett.

— **Egy hajó katasztrófája.** Az éjszaki tengeren, egy kieli telegramm szerint, az *Ida* gőzös elsüllyedt. Az összes legénység a vízbe veszett.

— **Visszavont esküdtszéki ítélet.** Neulandecből sürgönyzik: A gyermeke meggyilkolása miatt halálra ítélt *Olszewska Zsófia* perében az esküdtök a vádat kihirdetése után kijelentették, hogy a vádat visszavonják, mivel nem tudták, hogy a vádolással büntetést von maga után. A király erre megkegyelmezett a vádlottnak, a menynélben a halálbüntetést tíz évi fegyházra változtatta át.

— **Betört a szobor cigányok.** Zarándi levelezőnk írt: *Szabolcs* híre jomodu gazda kellemetlen meglepetésére a szobor szobájában reggel. Az utcára néző szobája ajtója, azt majdnem teljesen kitárva találták. A betörők, akik az utcái ablakon áthatolva be a szobába, nem hagytak benn egyebet, mint az üres butorokat. Az ellopott tárgyak értéke 200 kor. 60 fillér; de ezen kívül még egy ládában elhelyezve volt 309 kor. 40 fillér pénz is elvittek magukkal. A csendőrség már jőkor reggel megindította a nyomozást, azonban eddig nem bírtak a tettesek nyomára akadni; mindössze is azt állapították meg, hogy az ellopott tárgyakat kocsin vitték el és pedig minden valószínűség szerint a hat-három nap óta Zaránd község körül kóborló sátoros cigányok, akik már ma reggel már senki sem voltak találhatók. A nyomozó csendőrség telefonon és távirati úton hívták fel az összes szomszédos községek előjáróságát a megüregtett cigányok letartóztatására és visszahozására.

— **Lángolt a hidról.** Temesvárott, mint sürgönyzik, egy feloldalt hűdött öreg asszony ma a Bega-hídhoz vánszorgott és onnan a vízbe ugrott. Holttestét fél óra múlva találták meg.

— **Színházi dráma.** A Miskolc mellett Berzenye központjában *Lőrinczy Sándor* czipeszlény lezárta hűtelen kedvesét *Rohács Lidit* és véglegesen *Radi Imrét*. A gyilkost, ki szerelmi bosszúból követte el tettét, elfogták.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán 20.000 koronát nyert az 5708 számú sorsjegy, 5000 koronát nyertek 38921 és 82043 számú sorsjegyek.

— **A szülői gondatlanság áldozata.** *Szalai* Janosné született *Németh Rozália*, budapesti házmesterné tegnap délután eltávozott hazájából és a lakásában egyedül hagyta három és fél éves *Lajos* fiát. Biztonság okaért még az ajtó is rázártta. A magára maradt fiucska a lakásban kótorászva, valahogyan egy skatulya gyufára bukkant. Egyenként gyujtogatta a gyufaszálakat, gyönyörködve a szép tűzijátékban. Egyszerre aztán egy égő gyufa lánggra lobbantotta a szerencsétlen gyermek ruháit. Egy pillanat alatt lángba borult a fiucska. A boldogtalan apróság kétségbeesett sikoltozására a házbeliék betörték az ajtó és elfojtották a szerencsétlen kis teremtet testét a lángokat. Ekkor azonban már annyira összeégett, hogy a segítőségül hívott mentők életveszélyes égési sebekkel vitték a *Széchenyi*-gyermek kórházba, a hol a halállal vívdók.

— **Tettenért betört.** *Czaller Antal* 16 éves bpesti nyomdászsegéd ma reggel alkulescsal fölment a *Burger Vilmos* Erzsébet-körút 5. szám alatt levő dohányárudájának aajtáját és behatolt az üzletbe. Gyorsan összeharagsolta a kezébe az értékebb holmikait, belyegeket, szivarokat és éppen elillanni készült, a mikor észrevették és lefűlelték. A tettenért betörőt a főkapitányságra vitték, a hol beismerő vallomása alapján előzetes letartóztatásba helyezték.

ésrevették és lefűlelték. A tettenért betörőt a főkapitányságra vitték, a hol beismerő vallomása alapján előzetes letartóztatásba helyezték.

— **A Központi szálloda épületében** *Porter Vilmos* koronás áruház a legkitűnőbb bevásárlási források egyike Aradon. Naponta fokozódó mérvben teszik közkedvelté a koronás áruházat a rengeteg sokoldalú választék és a páratlan jutányos árák. Kirakatában egyre megjelennek a legérdekesebb újdonságok. Minden tárgyon az árak ki vannak tűntetve. Helyben és a vidéken, nagy a koronás áruház vevőinek a száma Vidéki rendelések mintaszerű gondnal eszközöltetnek.

— **T. üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóját érdeklő megbízásokat.

Detektív a vádlottak padján.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 5.

Ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszék Eördögh bíró elnöklete alatt *Kádár Péter* államrendőrségi detektív ügyét, akit a kir. ügyészség egy fiatal, előkelő családból származó kereskedőnek panaszára hivatalos hatálommal való visszaélés büntetével vádolt.

Az 1898. év április elején ugyanis *Vinter János* mészároslegény Kolozsvárról jöve, éjjel a gyorsvonaton arra ébredt fel, mintha valaki a szobájában kótorászott volna, hogy meglopja.

A gyanuja a mellette ülő fiatal kereskedőre irányult, akit e miatt inzultálni akart. Midőn a vonat beérkezett a központi pályaudvar üvegtetős bejárója alá, a gyorsvonat kalauzáznak távirati értesítésére már ott várta az illető II. oszt. kocsiszakas utasait a pályaudvar rendőri kirendeltsége *Kádár Péter* detektív vezetése alatt.

A rendőrök hevítették a kocsiszakas utasait a rendőri szobába, s ott *Kádár* detektív nyomban hozzálatott a vallatáshoz. Ez a nyomozati methodus abban állott, hogy az ártatlansága tudatában tiltakozó fiatal kereskedőt összepofozta.

A kihallgatott tanuk vallomásai annyira elágazók és megbízhatatlanok voltak, hogy a törvényszék szükségesnek látta az utolsó szemtanúnak, *Nesztor Lőrincznek* a kihallgatását. Ez a tanu ma semmit sem emlékezett vissza az esetre.

Mészáros alügyész fenntartotta a vádat, míg a védő *Gál Jenő* dr. teljes felmentést kért. A törvényszék hosszas tanácskozás után *Kádár* Pétert bűnösnek mondta ki a hivatalos hatálommal való visszaélés büntetében, s ezért elítélte 100 korona pénzbüntetésre és hivatalvesztésre.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, vádlott és védője azonban felebbeztek.

VAROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi április hó 11-ik napján d. u. 4 óraker tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügymaraboknak.

21. A polgármester előterjesztése *Bartoly* Adám rendőr szolgálatképtelenségének megállapítása iránt. 22. A tisztii ügyészség jelentése *Róna* Józseffel a Szentháromság-szobor elkészítése iránti szerződés megkötése tárgyában. 23. A nagymélt m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak leirata az országos vásárok rendjének megváltoztatása tárgyában. 24. *Nessel* Ferencz segédtisztnak 6 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

Főjegyző helyett:
Lócs Rezső,
aljegyző.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A *Ferencz József-intézetben* verik gyermekeket. A Magyar Estilap múlt évi cember 1-én megjelent számán *Mezey* László hírlapíró, a nevezett lap munkatársa, a fejezék alatt egy cikket jelentetett meg, amiben elmondta, hogy a budai *Ferencz József* nevelőintézetnek *Schubert* Károly nevű tanítóilletőleg nevelője brutálisan bánt a felügyelő tere bízott növendékekkel, úti, veri őket. A tényt, amely annak idején bizonyítás tárgya is képezte, *Mezey* kiszínezve adta elő a köztudomásos és éles szavakkal jellemezte a külföldön honos, s magyargyűlölő színben feltüntetett *Schubert* nevelőt. A cikk megjelenése után *Schubert* elment a nevezett lap szerkesztőségébe s ott dr. *Szalay* Mihály szerkesztőnek cízik írója után tudakozódott. *Szalay* dr. mezei nevezte meg s ehhez utasította *Schubert* mezei el is vállalta *Schubert* szerződését, de forrásait, ahonnan a czikk adatait kapta, elárulni nem akarta. *Schubert* erre haragba jött s öklével *Mezey* kezét sújtott. Ez volt az a tetteles inzultus, mely miatt *Mezey* *Szalay* Mihály dr. és *Tir* Szaniszló hírlapírók által provokáltatta *Schubert* a segédek kardpárbajban állapodott meg, a felek ezt decz. 3-án a *Fodor-féle* vitézteremben meg is vívták. A párbajban *Mezey* sérült meg jelentéktelenül. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék *Ernő* táblai bíró elnöklete alatt. A tárgyalás a vádat dr. *Farkass* Gyula alügyész képviseletében *Mezey* dr. *Vig* Viktor, *Schubert* pedig *Jankovich* Jenő ügyvéd védte. A felek kihallgatása s a kérdéses lapközlemény felolvasása után a törvényszék *Mezey* és *Schubert* egyenként 30-30 napi államfogházra ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, míg az elítéltek s védőik felebbeztek be.

§ Felmentve a férjgyilkosság vádja alól. *Buzesán* Juonnét az a gyanu terhelte, hogy férje italába, melyet azért vett be, hogy a beteg roszánál beteg legyen és megszabaduljon a méregtől, merget kevert. A férjét csakugyan megmérgezte, de a gyanu nem volt. A bíróság a felesége tette volna az ilyesmi, a gyanu, hogy a fiatal, szép asszony, ki urával haragban élt, követte el a büntetést, a törvényszék bizonyítékok híján felmentette. A felmentés ítélet után még vizsgálati fogságban tartott a tábla ítéletéig, mely ma érkezett meg s rendelte az asszony azonnali szabadlábra helyezését.

§ Egy rókáról két bőr. A múlt év július 30-án a *Petőfi-szobornál* rendezett emléktűnnyelvény alkalmával a szociálisták is kivonultak, hogy megkoszorúzzák a nagy *Petőfi*nek, a szabadság lánglelkű költőjének ércszobrát. A szociálista munkások szónoka *Weltner* *Jakab* aki körülbelül 4000 főnyi hallgatóság előtt beszélt a szociálista izü beszédet mondott. Ennek beszédnek szövege a Nepszava lap legközelebbi száma közölte is. Emiatt a közlés miatt a főügyészség sajtópört indított *Weltner* ellen osztálygyűlésre való izgatás miatt. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján az esküdtbíró 6 havi államfogházra ítélte *Weltner*et, aki ezt a büntetést most táblai vácsi államfogházban. A főügyészség azonban ezzel a büntetéssel nem elégedett meg, s nem megindította az eljárást *Weltner* ellen, azért is, hogy ezt a beszédet elmondta. A törvényszék vád alá is helyezte osztálygyűlésre való izgatás vétsége miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék, *Agoras* bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson — amelyen vádlott *salvus* conductussal jelent meg a vád alá czi államfogházból — a vádat dr. *Gesztli* Jenő alügyész képviselte, vádlottat dr. *Pollács* Sándor ügyvéd védte. A tárgyalásra több mint 20 detektív volt beidézve, annak beigazolására, hogy *Weltner* azt az izgató tartalmu beszédet tényleg el is mondotta.

A törvényszék *Weltner*et 1 havi fogházra 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

LEGUJABB.

(Lapzártakor érkezett telefon-jelentések.)

A brüsszeli merénylőt nem zárják be.

Brüsszel, április 5. Sipidó még nem zárta be a 16-ik évét s így a belga törvények szerint törvény elé nem állítható. Pászabandó büntetést valamelyik javító intézetben fogja eltölteni.

A merénylő a vizsgálóbíró előtt bevallotta, hogy egy összeesküvésnek volt eszébe jutott. A gyilkossági tervet egy külvárosi társaságban beszélték meg és Sipidót a szűz útján jelölték ki a merénylet kivételére. A rendőrség reméli, hogy az összeesküvés tagjait sikerül kikutatnia. London, április 5. Ferencz József király és Miklós császár voltak az elsők, kik a Károlyi herczegnek táviratig gratuláltak.

Krieghammer fenyegetőzése.

Bécs, április 5. A közözügyi költségvetés ügyében folytatott közös miniszteri tárgyalás, — melyről távirati rovatunkban irunk — erős vitával végződött. Krieghammer közös hadügyminiszter rátartott arra, hogy a gyorstüzelő ágyúk száma a hadsereg létszámának emelése elkerülhetetlen.

Spain adminirális is több követeléssel állt elő. Szell és Körber miniszterelnökök tiltakoztak a költségek emelése ellen. Krieghammer erre hevesen kijelentette, hogy beadja lemondását. A tárgyalást holnap folytatják.

Krieghammer erre hevesen kijelentette, hogy beadja lemondását.

A tárgyalást holnap folytatják.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tizenhetemeletes ház. New-York nemrég újabb érdekességgel dicsekedhetik. Egy imes yankee az ötödik avenuen házat építtetni emelettel. Ilyen házőriás tele családoké és pedig jó családokkal, mert a Fifth Avenue New-Yorkban előkelő negyedben van, a házra elég érdekesség. Ha tehát minden emeleten csak négy család lakik, tehát hatvanolc család egy házban. És minden családban csak egy asszony, akinek ügyelnie kell, hogy hatvanhat szomszédját hol új kalappal, hol ruhával, vagy csillogó ékszerrel bosszantsa meg. A hatvanolc asszony, amint ellenőrzi a munkáit, elbeszéli az urának, melyiknek ki kell adni a ruhát és melyik családban mit ebédelt. A gyerekek. Micsoda láрма, amikor nem jönnek iskolába, hanem otthon szórakoznak a játékkal, krikkel, trombitával, kereplővel. Pedig az emeleten kell egy családra számítani, csak két emberrel. Akkor is százharminczhatan vannak a gyerekek haragudni? Melyik házmester tarthat felelőst? Mindez nem tudta az építész tizenhetemeletes tervétől eltéríteni. Hogy fogják majd azok a szerencsétlen emberek, akik ebben lakó családok fejei. Micsoda borzalom lesz, aki lekérte az utolsó liftet és megpróbált felbandukolni a tizenhetedik emeletre. Egyébként ez a ház-kolosszus csak a harmadik emeletre készült. Négy emelate már megvan.

Szemrehányás.
A duka dühöng magában:
— Még mindig abban a ruhában jár a nagyasszony, amely az enyéem lenne, ha már nem viselné.

Császárok hírlapjai. Európának csak két császári hírlapja van, aki számára külön újságot nyomtatnak. Az egyik az orosz császár, a másikat a német császár. Az orosz császár azelőtt mindig a Novoje Vremjate olvasta. Ezt megtudta az orosz belügyminisztere, Goremkin, s azonnal elküldte a példányokat nyomtatni a Novoje Vremjate a császár számára. Ezt a példányt akkor küldték meg, amikor már a többi hírlap elküldte a példányt a császár számára készült lapból gondosan

ki volt hagyva minden, ami csak legkevésbé is nyugtalaníthatta volna a minden oroszok urát. Négy évig tartott ez a kis család. Akkor a miniszter megbukott, a császár rájött a dolagra, Azóta az utcai újságárusoknál vásárolt lapot ő maga, ha kikocsizik. Ami a német császár újságját illeti, az igazi újság, amely két példányban jelenik meg. Szerkesztője a császár titkára. Alig hogy reggel megjelennek a nagy napilapok, a titkár neki áll és mindent kioloz belőlük, amiről csak gondolja, hogy a felséges urat érdekelni fogja. Különösen a külpolitikai és irodalmi, művészeti híreket vágja ki bőven. A császári nyomdában aztán ezeket a kivágásokat kiszedik, rendezik s két példányban kinyomják. Az egyiket a császár asztalára teszik, a másikat az udvari könyvtárban helyezik el. Két órával a napilapok megjelenése után a császár már asztalán találja a maga külön lapját. Ha azonban ráér, a napilapokat is át szokta lapozni.

Ha.

A jelölt morfondiroz:

— Ha annyi szerencsém lenne, amennyit a szigorlatokhoz kívántak, tán keresztül bocsátanának.

Nevelőnök Törökországban.

Abdul Hamid birodalmában az utóbbi időben nagy a kereslet német, angol és francia nevelőnökökben. Külföldi lapok óva intik a tapasztalatlan fiatal leányokat, hogy mielőtt Konstantinápolyba menének, pontosan tudakozódjanak országuk ottani konzuljánál. Ezeknek a leányoknak a legkeveset ajánlatokat teszünk s mihelyt megérkeznek Törökország fővárosába, csakhamar rájönnek, hogy csapdába jutottak. Még azokat a külföldi nevelőnököket is, akik már jól ismerősek a konstantinápolyi viszonyokkal, nagyon nehéz rábeszélni még a legfényesebb ajánlatokkal is arra, hogy elfoglaljanak olyan állást, amely nekik némileg gyanusnak tetszik. Azért azok az előkelőségek, akiknek nevelőnőre van szükségük, egyenesen Angolországból és Franciaországból hozatnak maguknak fiatal hölgyeket. De még azok is, akiket csakugyan nevelőnői állásra hívtak meg, csakhamar megbánják, hogy nem maradtak a hazájukban. A nevelőnői állás a török házakban ugyanis sohasem valami kellemes, mert a nevelőnő mintegy fogolynak érzí magát és rengeteg mód el van halmozva munkával.

NAPIREND.

Április 6. Péntek. Róm kath. naptár: Fájdalmas szűz — Protestáns naptár: Fájdalmas szűz. — Görög-keleti naptár (márczius 24.): Zakariás. — A nap két 5 óra 14 perc, nyugszik 6 óra 19 perc, — A hold két 10 óra 1 perc, napszik 0 óra 48 perc.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761,1 milliméter, délután 2 órakor 760,1 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C^o + 3,9, délután 2 órakor C^o + 10,8. — Sél iránya és ereje reggel 7 órakor K, délután 2 órakor DN, 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharci emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 7. Az aradi zenede növendékeinek zeneestélye délután 5 órakor (Krispin-terem.)

Április 8. Müttermüller József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia). — Az aradi polgári jótékony nőegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza). — Az aradi ipar- és népbank hitelgyűlése délelőtt 10 órakor.

Április 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Április 16. A pankotai jótékony nőegylet műkedvelői előadása (Fehér Kereszt.)

Április 23. A gazdasági bank rendkívüli közgyűlése délután 6 órakor.

Május 2. Kőrallatorvosválasztás Csermón.

IDEGENEK ARADON.

— Április 5. —

Fehér Kereszt szálloda. Podhorszky László miniszteri titkár Budapest. — Gróf Zichy Andor Apór. — Fenyves Adolf magánhivatalnok Budapest. — Panájoth Sándor csendőrezredes Budapest. — Temesvári Béla utazó Bécs. — Pünkössti Ferencz felügyelő Debreczen. — Fehér József birtokos Sepros. — Gross Károly utazó Budapest. — Lampel

Adalbert utazó Budapest. — Miskolczi Ignác utazó Budapest. — Hofmann Dezső utazó Linz. — Bienenstock Jakab kereskedő Buttyin. — Falk Viktor gyáros Berlin. — Ditrich Caspersen utazó Drezda. — Fránkl Gyula utazó Bécs. — Salzer Gyula utazó Bécs. — Obláth Sándor utazó Bécs. — Barna Miklós banktitkár Budapest. — Pollak Armin utazó Budapest.

Vass szálloda. Vossele Rudolf utazó Mannheim. — Gerő Izidor utazó Budapest. — Kemény Mano vállalkozó Székudvar. — Gros Lajos utazó Budapest. — Nagy Adolf utazó Pécs. — Berger József utazó Bécs. — Bihari M. A. utazó Triest. — Fiek Ferencz utazó Budapest. — Mladin György jegyző Silingya. — Morár Valér ügyvéd M.-Radna. Hanzeli Károly utazó Budapest. — Feiszinger Antal utazó Budapest. — Deutsch M. J. utazó Bécs. — Körbl József kereskedő Budapest. — Kánitz Jakab kereskedő Budapest.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Pollak testvérek, keresk. cég, Budapest. — Radivoj Mozorinszki, Szerb-Ittebe. — Göbl Jakab, Szatmár. — Spieler Ferencz, Eger. — Bilker David, Tarnopol. — Groszmann Hilbert, Bécs. — Andritsch Bartolomeus, Salzburg.

Az aradi közüti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900.
márczius 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1900. márczius 16-tól 31-ig 17550 személy, bevétel 3423 korona 70 fillér, 1899. márczius 16-tól 31-ig 18643 személy, bevétel 3611 korona 30 fillér, 1900. jan. 1-től márczius 31-ig 100011 személy, bevétel 20429 korona 10 fillér, 1899. jan. 1-től márczius 31-ig 101274 személy, bevétel 20312 korona 70 fillér. Teherszállítás 1900. márczius 16-tól 31-ig 1295490 klg., bevétel 1441 korona 71 fillér 1899. márczius 16-tól 31-ig 1332520 klg., bevétel 1367 korona 86 fillér, 1900. január 1-től márczius 31-ig 5759660 kilogramm, bevétel 6213 korona 89 fillér, 1899. január 1-től márczius 31-ig 7462920 klg., bevétel 7564 korona 10 fillér.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 5.

Déltüzsde. Buzakinlát gyöngye, vételkdv nagyon jó. Szilárd irányzat mellett 25,000 métermázsza került forgalomba tartott árakon. Egyéb gabonanemű kersett. Időjárás borongós.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilusra	7.58— 7.60
Buza májusra	7.66— 7.68
Buza októberre	7.79— 7.81
Rozs áprilusra	6.48— 6.50
Rozs októberre	6.64— 6.66
Zab áprilusra	4.98— 4.99
Zab októberre	5.34— 5.36
Tengeri májusra	5.51— 5.52
Tengeri júliusra	5.62— 5.63
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Buza áprilusra	7.60— 7.61
Buza májusra	7.66— 7.68
Buza októberre	7.81— 7.82
Rozs áprilusra	6.57— 6.58
Rozs októberre	6.66— 6.67
Zab áprilusra	5.— 5.02
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.50— 5.51
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	726.80
Magyar hitelrészvény	724.—
Leszámlolóbank részvény	489.—
Ríma-Murányi vasmű részvény	618.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	637.—
Közuti vasut	653.—
Városi villamos vasut részvény	336.—

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Április 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 94.—96.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 103.—104.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 101.—103.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 101.—102.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 101.—102 fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachel) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 101.—102.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 100.—101.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 99.—100.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az élotre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4°/o vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Április hó 2-án volt készlet 33377 darab, április hó 3-án főlajtatott —486 darab, április hó 3-án elszállított —279 darab, április hó 4-én maradt készletben 33584 darab. Üzlet: Kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. Április 5.

Magyar aranyáraderék 4 ^o /o	97.—
Magyar koronáraderék 4 ^o /o	93.60
Magyar arany 4 ^o /o	101.—
Magyar ezüst 4 ^o /o	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.90
Magyar ítalmegváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereménysorsjegyek kölcsön	184.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírjáraderék	99.—
Osztrák járaderék ezüst	98.75
Osztrák járaderék arany	98.25
Koronáraderék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1780.—
Magyar hitelbank részvény	724.—
Osztrák hitelintézet részvény	727.60
Osztrák-magyar államvasút	637.—
20 frankos arany (Napoleondor)	19.27
Német birodalmi márka	118.80
London	242.95
Páris	96.45

S z e s z ü z l e t

— Április 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona, portó székely per 100 liter ^o/o beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék 11 korona métermázsanként.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy titkos rendőr kalandjai.

— Angol bűnügyi regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szebenyel Sz.

[13]

(Folytatás.)

— Sajnálom, hogy fel kell téged kelteni Watson, mondá, de ez már a közös sorsunk. Ma reggel Hodsonnét — a háziasszonyt — felverték, ő meg minket.

— Mi baj? Tűz van?

— Nem, csak egy kliens. Ugy látszik egy fiatal hölgy van itt, aki erőszakkal beszélni akar velem, de mindjárt. Azt mondja az asszony hogy igen fel van indulva, hogy az arca sápadt, nyugtalan, ijedt tekintettel.

Most az ebédlőben vár rám. Nos tehát ha egy fiatal nő ebben az órában a városban barangol és ilyen fajta embert, mint én vagyok, felvernek éjnek idején, a következtetés azt mutatja, hogy súlyos ügyben keres tanácsot. Ilyképen valószínű, hogy az ügy fontosságánál fogva érdeklődsz iránta, tehát úgy gondoltam, hogy magammal viszlek be hozzá, hogy azt figyelemmel kísérd az elejétől fogva.

— Köszönöm kedves barátom, semmi esetre sem fogom elmulasztani.

Nem volt nagyobb örömem, mint követni Sherlock Holmes az ő gyors észjárásában, amint egyes ügyek lebonyolításában, következtető képességeit mutogatta, a lebonyolodottabb talányokat isteni ügyességével a legegyszerűbb módon fejtette ki. Gyorsan fölötöztem és pár perc múlva már benn voltam az ebédlőben Holmes barátommal. Egy hölgyet találtunk, ott ki sötét fáttyóval fedte arczát és felkelt amint beléptünk.

— Jó reggelt, mondá Holmes vigan. En Sherlock Holmes vagyok. Ez az ur itt

a legjobb és legbensőbb barátom, ki előtt bátran beszélhet, épen mintha csak magunk volnánk. Örülök hogy a háziasszonynak volt elég esze, hogy felgyújtasson a kandallóban. Iszonyu hideg van Kérem, üljön talán közelebb a kandallóhoz és én majd rendelek önnek egy csésze kávét, mert látom, hogy csak úgy reszket.

— Nem a hidegtől reszketek, mondá a hölgy, halk hangon, átülve, a másik székre.

— Hát mitől?

— A félelemtől, Mr. Holmes.

— Micsoda?

— A rettegetéstől. Felemelte fáttyóját beszéd közben és tényleg láthattuk, hogy sajnálatra méltó félelem uralkodik arczán, mely szinte szürke volt, szemei nyugtalanul forogtak, mint egy üzőtt vadé. Vonásai csak egy harmincz éves nőt sejtettek benne, de haja már őszbe csavarodott időnek előtte, kifejezése fáradt és nyomasztó. Sherlock Holmes végig futtatta rajta gyorsanlátó szemeit.

— Nem kell félnie, mondá megnyugtatólag előre hajolva és becézgetőleg simogatva kezét, hamar jóra fordítjuk mi az egész dolgot, nincs kétségem az iránt. Nemde Watson?

— Hogyne.

— Látom, most jött nagysád a reggeli vonattal.

— Tehát ismer engem?

— Nem, de látom a második felét a jegyének a jobb tenyerében. Igen korán kelhett fel, de azért mégis jó hosszú utat kellett tennie kocsin, még pedig nem is valami jó utakon, mielőtt elérte volna a vasuti állomást. A hölgy hirtelen mozdulatot tett és zavartan nézett a barátomra.

— Nincs itt semmi titkozatoság, nagysád, mondá mosolyogva. A kabátjának a baloldala sáros, nem kevesebb, mint két helyen és rajta a sár egészen friss keletű. Mivel fiakker nem veti fel a sarat a bennülőre, következőképpen más nem lehetett mint paraszt kocsin és az is csak akkor, ha az ember a kocsistól, balra ül.

— Akár mik is legyenek az okok, teljesen igaz van, mondá a hölgy. Otthonról még 5 órákor elindultam, megérkeztem husz perc után Leatherhadba és az első vonattal onnan ide jöttem. Uram, ezt már tovább nem bírom kitartani, megőrülök, ha ez így folytatódik. Nincs senkim a kihez forduljak, csupán egy aki törődik velem, de ő — szegény gyerek, kevés hasznomra lehet. Aztán önről hallottam Mr. Holmes, Farintoshról hallottam, hogy megsegítette őt a legnagyobb bajban. Ötöle tudtam meg a címét is. Oh uram, nem gondolja, hogy rajtam is segíthetne, vagy egy kis világot vehetne abba a sűrű sötétségbe, mely körülöttem uralkodik? Jelenleg nincs tehetségemben, hogy megjutalmazzam szolgálatait, de egy-két hó múlva férjhez megyek és majd akkor leszámolunk.

Holmes kihúzta az asztal fiókját és onnan kis könyvet vett elő, melyben kutatni kezdett.

— Farintosh, — mondá. Ah, igen, emlékszem már! Valami opálkövel volt összefüggésben. Azt hiszem, az még a te idő előtt volt Watson. Akkor még nem ismertelek. Csak annyit mondhatok, asszonyom, hogy ugyanoly lelkiismeretes fogom az ön ügyét vezetni, mint azt a barátúnénén is tettem. Ami a leszámolás illi, az ön professzióm azt nem kívánja meg. A jó eredményt tartom a jutalmazásnak. És most kérem, sziveskedjék nekünk részletesen elmondani mindent, ami önt annyira megijesztette.

— Sajnos, felelte a látogató, az én rettegemem oly csekély alapon nyugszik és gyanum oly csekélységre van alapítva, hogy ha valaki hallja, semmiségnek tartja, sőt még az az ember is, ki az egyedüli, kihez segélyért jogom van fordulni, — még az is iszonyu képződésnek tartja szavaimat. Bár ő nem mondja azt, mégis láthatom megnyugtató szavaiból és sajnálkozó tekintetéből. De hallottam Mr. Holmes, hogy ön mélyen belát az emberi lelkek gyengeségeibe. Ön tanácsot adhatna nekem, miképen kell viselkednem a veszélyek közt, melyek körülöveznek.

— Figyelek asszonyom.

— Nevem Helen Stoner és a mostoha apámnál lakom, ki az utolsó sarja a legrégebbi szász családjegykének Angliában. A Stoke Marani Roylott család ez.

— A név ismerős előttem; mondá Holmes.
— E család egy időben a leggazdagabb volt az országban és a birtokaik kiterjedtek éjszaki Berkshire-től egész Hampshireig. A négy legutolsó örökös azonban teljesen tönkretette a családot, amennyiben dorbézoló, mulató véreiek voltak. A legutolsó pláne szenvedélyes kártyajátékos volt, ami aztán végkép romlást idézett elő. Semmi sem maradt, kivéve egy pár hold földet és a kétszáz éves házat, mely szintén be van táblázva. Az utolsó „ur“ ott fejezte be életét, borzalmas életet élve, mint egy koldus arisztokrata. Mostoha apám, annak fia, be látta, hogy más módot kell neki keresnie a megélhetésre, előleget kapott valamely rokonától és elvégezte az orvosi tanulmányait, aztán kiment Calkuttába, hol nagy prakszisa tett szert. Egy mérges perczében azonban szerencsétlenségére, midőn a házában valami betörést vett észre, úgy elvert egy benszülött szolgát, hogy az belehalt miért is kis hía volt, hogy nem ölték meg. Hosszabb ideig be is volt zárva és később vissza tért Angolországba tönkrementen és családottan.

Midőn dr. Roylott Indiában járt, elvette anyám, ki Stoner tábornagy özvegye volt akkor. Julia nővérem és én ikertestvérek voltunk és csupán két évesek, midőn anyám másodsor férjhez ment. Igen sok pénze volt anyámnak, azt hiszem tízezer forint évi jövedelme — és mindent dr. Roylotttra bízott, amíg vele laktunk, azzal a kikötéssel, hogy egy bizonyos összeget mindegyikünkre ruházzon, férjhezmenésünk esetében. Angolországba visszatérésünk után anyám meghalt a Crewe mellett történt vasuti szerencsétlenség alkalmával. Dr. Roylott ekkor már feladta azt a tervét, hogy orvosi gyakorlatot folytasson és beköltözve az ősi Stoke Morán kastélyba, minket is magával vitt. Az anyám után maradt vagyon elég volt a megélhetési szükségletekre, így tehát semmi sem állt az utunkban, hogy boldogan éljünk.

De egy borzasztó változás állott be mostoha apámnál abban az időben. Ahelyett, hogy összebarátkozott volna a szomszédokkal, kik igen örültek, hogy visszajött egy Stoke Morán az ősi telekre, szobájába zárkózottan ült néha, ha ki is jött, rendszeren csak azért, hogy veszekedjék valakivel. A mérges vadság öröklött betegség volt a családjában, mely később még inkább kinötte magát.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. Szolnokról este 8.45
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat délután 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.45
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről svz reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről svz. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérletszűnet.

Páratlan.

Pénteken, 1900. évi április hó 6-án:

Mártha.

Regényes vig opera 4 felvonásban. Irta: Friedrich. Zrné-jét szerző: Flotow.

S Z E M É L Y E K:

Lady Harriet Ruzsinszki I.	Lyonel Déri Jonó.
Nancy Székely A.	Plumket Odry Lehel.
Lord Tristán Gáthy K.	A bíró Czákó V.

Kezdete 7 órákor.

Valódi hazai készítmény!

Az aradi czipészek termelő szövete

a tavaszi idényre

a modern divatnak megfelelő, kizárólag kitűnő tyukszemmes anyagból készült

3000 pár czipőt tart raktáron.

Dus választák férfi-, női és gyermek czipőkből.

A szövetezet célja — a külföld silány áruit kiszorítani és a magyar ipart fejleszteni — a n. é. közönség által annál inkább érdemel pártolást, miután ezáltal nemcsak a hazafiai kötelességének tesz eleget, hanem szükségletét is jobban és olcsóbban fedezheti a szövetezetben,

melynek raktára a

**Templom-utca,
Minorita-palota,
a leányiskolával szemben van.**

Valódi hazai készítmény!

Pártoljuk a hazai ipart nemcsak szóval, hanem tettel is.

Tessék próbavásárlást tenni tyukszemmes czipőkből.

1900. g. sz.

Hirdetmény.

Azokat, akik a birkás-dűlőbeli felől kijelölt téglaverő helyeken folyó évben téglát verni óhajtanak, felhívjuk, hogy a téglaverők kijelölése iránti kérelmeket arjass Jajos tanácsnok urnál **1900. évi április hó 9-ig** írásban, **Arad városi tanács** bejelentésük.

Arad városi tanács gazdasági székének **1900. évi április hó 2-ik napján** tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

1054/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérdőkönek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 404. sz. állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius 19.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermektej

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Batthyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermektej. A legjobb gyermektápszert, nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják. A csecsemők korának megfelelően hígítva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkotásból áll. Minden egyes etkezésre való adag, légmentesen lezárt kúpen palackokban, sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál.

1. számú	1-8	napos gyermeknek	1 napi adag	8 palack	48 fill.	1 palack	7 fill.
2. "	8-30	"	"	1 "	8 "	80 "	1 "
3. "	30-90	"	"	1 "	7 "	60 "	1 "
4. "	90-180	"	"	1 "	6 "	64 "	1 "
5. "	180-több	"	"	1 "	6 "	70 "	1 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó csiráktól mentes, kitűnő minőségű tiszta tej, közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbetegnek részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva felforraltással nélkül is élvezhető. 1 liter 60., Fél liter 34 fillér.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegnek zsírvesztését pótló rendkívül tápláló erejű tej pasteurizálva, felforraltással is élvezhető 1 liter 60 fill. Fél liter 34 fill.

Édes savó. Gyomor és tüdőbetegek részére sterilizálva. 1 lit. 24., Fél liter 16 fill.

Diabetikus betegek részére való tej. Czukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1 korona, 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készítettük minden a gyógyászatban előforduló **Gyógytej** mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan készítve.

174-1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a könyvkötő munkák elvállalása iránt **folyó évi április hó 17-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi április hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

52759-13221. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tételik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Debreczen állomáson f. évi ápril hó 12-én d. e. 9 órakor.

Szeged állomáson f. évi ápril 19-én d. e. 9 órakor.

Arad állomáson f. évi ápril 26-án d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. évi márczius havában.

Az igazgatóság.

4768-1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó 6 napos, a faiskola kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárt, Keszthelyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa-tenyésztési tanfolyamnak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minisztérium elrendeivén, közhirre teszszük, hogy a vonatkozó pályázati hirdetmények levéltárunkban a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

156/1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a külvárosi utaknak rostált kavicscsal való befedése iránt **folyó évi április hó 9-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 4266 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi márczius hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Divat

ujdonságaink tavaszi kel-
mékben, selymekben meg-
érkeztek.

Legujabb diszek és
csipkék.

Szőnyeg,
függöny,
paplan,
matraczok,

a legjobb minőségben és nagy
választékban kaphatók.

Vászon és asztalneműek,
törülközők, damasztok,

menyasszonyi **
** * kelengyék

szolid kivitelben és dus vá-
lasztékban állandóan raktáron
vannak.

Fegyházban

kötött gyermek, női és férfi
harisnyáinkat daczára a foly-
tonos áremelkedéseknek elő-
nyös vétel folytán továbbra is
régí árjegyzékünk szerint
áruljuk.

Napernyők

a legnagyobb választékban már
1 frt 25 krtól kezdve kaphatók.

Valódi

carlsbadi
glace kesztyük a legjobb mi-
nőség

4 gombbal
párja 95 kr.

Rosenbluh H. és Tsa
Arad,
Szabadság-tér 19.

... 1900. Tavaszi idény. 1900. ...
Legnagyobb választék bel- és külföldi
szövetekben

.. Telefon 369. szám. . .

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Holtzer József uri szabó, Aradon
Vörösmarthy-utca
1. szám

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ Divatos szabászat. kítűnő munka. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltőkben. Hawalock, ulster
gummi köpönyeg, turista-, sport- és vadászruhák, libériák minden ki-
vitelben. — Feltűnő olcsó árak!

60,000 darab

I. oszt. gyökeres

Riparia portalis

eladó

á 20 korona.

Ifj. Hánn Alajosnál

Arad,

Ferdinánd-uteza 1. sz.

Felhívás.

Tisztelettel felkérjük szövet-
kezetünk tagjait, hogy hátralé-
kos részjegytartozásaikat, annál
is inkább 4 héten belül befi-
zetni sziveskedjenek, mert el-
lenesetben kénytelenek leszünk
alapszabályaink 6. §. 3. bekezd.
c) pontja értelmében szövetke-
zetünk tagjai sorából törölni és
a már eddig befizetett részle-
teit tartalékalapunkhoz csatolni.

Tisztelettel

**Aradi czipészek termelő szö-
vetkezete Aradon.**

1108/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérő-
zőknek és sertéseknek Magyaror-
szágból Horváth-Szlavonországokba
és Ausztriába való bevitele tekint-
etében fennálló érvényes intézke-
dések tartalmazó 405. számú
állategészségügyi értesítő hivata-
lomban az érdekeltek által meg-
tekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius hó
24-én.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

1203/1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvény-
hatóságánál egy 1400 korona tisz-
fizetéssel és lakbérilletményvel
kapcsolatos rendőrségédtiszti állás-
betöltendő lévén, azokat, akik az
állást elnyerni óhajtják s az 1888.
évi I. t. cz. 19. szakaszában elő-
írt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy
pályázati kérvényüket hozzá-
folyó évi április 20-ig benyújtsák.
Arad, 1900. évi április hó 4-én.

Salacz,
kir. tan., polgármester.

A női szépség emelésére,
főköltetésére s fen-
tartására a legkítűnőbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírtmentes kö-
szítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet azeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és min-
den más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is ide-
bajos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamis-
ítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyem-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készít-
ményeket elfogadni, melyek ozimereis védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

**A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-
mikai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálata-
bizonyítja, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt.
szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.**

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.